

Täysistunto

Tiistai 29.1.2019 klo 14.00—16.35

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 16.35.

Puhetta johtivat toinen varapuhemies Tuula Haatainen (14.00—15.58) ja puhemies Paula Risikko (15.58—16.35).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. U-asiat

Puhemies on lähettänyt valiokuntiin Euroopan unionin asiat U 103, 104/2018 vp.

2.2. Kertomukset

Eduskunnalle on annettu Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomus Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2018 (K 23/2018 vp).

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain, tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 257/2018 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 29/2018 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.01 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen osalta ja mietinnön osalta ei juurikaan käytetty puheenvuoroja ensimmäisessä käsittelyssä. Itselläniikin oli este, joten käytän tässä oikeastaan lyhyen esittelypuheenvuoron.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Käsittelyssä on yhteisöjen tulolähdeuudistusta koskeva esitys. Muutoksen pääsisältö on, että elinkeinoverolakia sovellettaisiin yhteisöjen verotuksessa kaikkeen toimintaan lukuun ottamatta maataloutta, joka säilyisi edelleen omana erillisenä tulolähteenään ja johon edelleen sovellettaisiin maatilatalouden tuloverolakia. Sellaisiin yhteisöihin, joiden toiminnan varsinainen tarkoitus on muu kuin elinkeinotoiminnan harjoittaminen, sovellettaisiin nykyiseen tapaan elinkeinoverolakia vain silloin... [Hälinää]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Anteeksi, Kiviranta. — Voitaisiinko keskustelut käydä tuolla salin ulkopuolella, niin että kuulemme esittelypuheenvuoron?

...vain silloin, kun ne harjoittavat elinkeinotoimintaa. Tällaisia yhteisöjä ovat muun muassa yleishyödylliset yhteisöt, joiden verrattain laajojen verovapauksien säilymisen ratkaisu mahdollistaa.

Tulolähdejaon ongelmana on se, ettei toisen tulolähteen tappiota ole saanut vähentää toisen tulolähteen voitosta. Yhteisö on näin ollen voinut joutua maksamaan tuloveroa, vaikka kokonaistulo on ollut tappiollinen. Esitys korjaa merkittäväällä tavalla tätä epäkohtaa. Tulolähdejako koskeva sääntely syntyi alun perin tarpeesta turvata kuntien asema veronsaajana silloin, kun verovelvollisella oli toimintaa useiden kuntien alueella.

Lainmuutoksen mukanaan tuoma merkittävä uudistus on laaja kiinteistöjen ja kiinteistöyhtiön osakkeiden luovutustappioiden vähennyskelpoisuus yhteisöverotuksessa. Sen sijaan henkilöyhtiöiden yhtiöosuuksien sekä muiden kuin kiinteistöyhtiöiden osakkeiden luovutustappioiden vähentämistä rajoitettaisiin edelleen. Rajoittaminen koskisi siis esimerkiksi pörssiosakkeiden luovutustappioita yhteisössä. Tällaiset tappiot olisivat vähennyskelpoisia vain uudistuksessa uutena omaisuuslajina lanseeratun muun omaisuuden luovutuksesta syntyneistä veronalaisista voitoista verovuonna ja viitenä seuraavana vuonna. Jos viime mainittu tappioiden vähennyskelpoisuuden rajoitus olisi poistettu, verovaikutus olisi ollut hallituksen esityksen arvion mukaan vuositasona 13:sta 16 miljoonaan euroon, ei siis kovin paljon. Saattaa olla, että tämänkin vähennysrajoituksen poistaminen aikanaan tulee.

Nyt toteutettava uudistus vähentää yhteisöverotuottoa vuositasona arviolta runsaat 10 miljoonaa euroa. Myös vaikutukset kuntiin ovat vähäisiä, ja verotuoton menetys on tarkoitus kompensoida kunnille erillisessä esityksessä. Vaikutusten vähäisyys johtuu ennen muuta siitä, että valtaosalla yhtiöistä on vain yksi tulolähde. Lisäksi vain osalla on samanaikaisesti sekä positiivinen että negatiivinen tulolähteen tulos.

Esityksen perusteluissa on myös todettu, ettei tulolähteitä koskevalla muutoksella ole tarkoitus vaikuttaa perintö- ja lahjaverolain yritysten sukupolvenvaihdoshuojennusta koskevaan käytäntöön.

Valiokunnan mietintöön sisältyy kaksi lausumavastalauseetta.

14.05 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Nyt sitten osaltani kerron noista lausumavastalauseista. Sinänsähän tämä itse esitys on sellainen, että olemme hyväksymässä sitä, eikä siihen ole sen enempää kommentoitavaa, mutta tuossa kuulemisvaiheessa tuli ilmi muutamia asioita, mitkä meidän mielestämme vaativat seurantaa, ja siksi jätimme nämä lausumat, koska kuitenkin sitten niitä ei haluttu ottaa tähän valiokunnan mietintöön lausumina. Näissä on siis SDP:n lisäksi myös vihreiden, vasemmistoliiton ja kristillisdemokraattien nimet alla.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Eli olemme sitä mieltä, että periaatteellisena uudistuksena tämä on sinänsä ihan tarpeellinen, ja tätähän on vuosikausia sinänsä puhuttu, ja varmasti ainakin joidenkin asiantuntijoiden mielestä on niin, että nyt kun tähän mennään, kuitenkin tämä ei ihan täydellinen ole vaan tätä niin kuin osittain vasta tehdään ja varsinaisesti tulolähdejako ei sinänsä poistu vaan sitä eräiltä osin muutetaan.

Tässä valiokunnan mietinnössähän todetaan, että taloudelliset vaikutukset näyttäisivät jäävän aika vähäisiksi siitä huolimatta, että muutoksia tapahtuu. Toisaalta taas valiokunta itsekin toteaa, että näissä vaikutusarvioissa ei olla huomioitu sitä, mitä mahdollisia käytäytymisvaikutuksia sitten näillä muutoksilla on. Koska tästä ei selvää selvyyttä ole, miten tämä lopulta sitten vaikuttaa valtion tuloihin tai miten voidaan arvioida, annetaanko tällä esityksellä mahdollisesti lisää mahdollisuuksia tehdä verosuunnittelua ja tämänkaltaisia toimia, siksi laitoimme tähän lausuman, joka puoltaa sitä, että tätä asiaa seurattaisiin.

Tämän vastalauseen ensimmäinen lausuma kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tulolähdejaon uudistamisen vaikutuksia verosuunnitteluun, veropohjaan sekä verotuloihin, raportoi tästä eduskunnalle ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin veropohjan tiivistämiseksi.” Se oli tämä ensimmäinen.

Toisessa on kysymys enemmänkin sitten tästä eräänlaisesta rajanvedosta, eli valiokunta toteaa, ettei tulolähteitä koskevalla muutoksella ole tarkoitus vaikuttaa perintö- ja lahjaverolain 55 §:n sukupolvenvaihdoshuojennusta koskevaan käytäntöön, ja siksi valiokunta ei pidä aiheellisena käsitellä tässä yhteydessä myöskään perintö- ja lahjaverolaissa omaksutua yritysvarallisuuden käsitettä. Mutta kaiken kaikkiaan asiantuntijalausunnoissa kävi ilmi, että muutoksella voi olla vaikutusta kyseisen pykälän soveltamiseen, ja näin ollen tulolähdejaottelun yhteys sukupolvenvaihdoshuojennusta koskevaan rajanvetoon on nostettu esiin myös oikeuskäytännössä ja esimerkiksi aiemmissa valiokunnan mietinnöissä. Siksi toinen lausuma koskee tätä, että pitäisi selvittää, miten tämä muutos vaikuttaa sukupolvenvaihdostilanteissa, ja sitten tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin.

Näin ollen tämä toinen lausuma kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa perintö- ja lahjaverolain 55 §:ssä tarkoitettujen yrityksen sekä yritysvarallisuuden käsitteiden tulkintaa verotuskäytännössä, raportoi tästä eduskunnalle ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin lainsäädännön täsmentämiseksi.”

14.09 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainvaliokunnan jaoston puheenjohtaja, edustaja Kiviranta kävi hyvin läpi tätä kokonaisuutta. Ja niin kuin keskustelussa myös vasemmisto-oppositiosta tuli esille, tämä on hyvä ja tarpeellinen uudistus ja tätä on odotettu. Tämä on yksi toimenpide meidän yrittäjämyönteiseltä hallitukseltamme — yrittäjäystävällistä politiikkaa ja yrittäjäystävällisiä toimenpiteitä vahvistamaan suomalaista yrittäjyyttä.

Tällä kaudellahan taloudessa on tapahtunut hyvä käänne parempaan. Meillä työllisyysaste on noussut tuohon tavoitteeseen, 72 prosenttiin [Eduskunnasta: Ja ylikin!] — ja ylikin, näin nyt tuoreimmat tulokset kertovat — mutta tavoiterima pitää asettaa entistä korkeammalle. Työllisten määrä on noussut yli 1 10 000:lla, jopa 120 000:lla, ja kyllä tässä iso kiitos kuuluu nimenomaan suomalaisille yrittäjille. Sinne ne työpaikat ovat syntyneet, ja sinne moni suomalainen on työllistynyt.

Myös se on ollut myönteistä, että veroaste ei ole tällä kaudella noussut vaan itse asiassa kokonaisveroaste on 2 prosenttiyksikköä laskenut, ja se on myös tukenut tätä myönteistä talouskasvua. Julkisen talouden velkasuhde bruttokansantuotteeseen taittui jo pari vuotta

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

sitten, ja tavoitteena on, että velaksi eläminen loppuisi vuonna 2020 tai 2021. Viime vuorokauden saimme jo myönteisiä tuloksia niin, että valtion ei tarvinnut kymmenen vuoden velanoton jälkeen ottaa enää lisää velkaa vaan viime vuonna pystyimme myös velan kokonaisuutensa vähentämään.

Arvoisa puhemies! Pidän myönteisenä sitä, että näitä yrittäjäystävällisiä toimenpiteitä tulee. Niistä toiset ovat pienempiä, toiset ovat isompia. Me tarvitsemme tähän maahan lisää paikallista sopimista ja sitä, että me luotamme tulevaisuudessa niin työntekijöihin kuin työnantajiinkin siinä, että he pystyvät tekemään näitä ratkaisuja siellä työpaikoilla. Pidän hyvänä myös sitä, että tänä vuonna palkansaajien verotus säilyi ennallaan ja kevennys kohdistettiin nimenomaan pieni- ja keskituloisiin. Perusvähennystä korotettiin sekä indeksitarjoustuksella varmistettiin, ettei kenenkään verotus tänä vuonna kiristynyt. Nämä kaikki palaset tämän yrittäjämyönteisen politiikan ympärillä ovat tukeneet meidän myönteistä talouskasvuamme.

14.12 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tämä tulolähdejaon muutos on kannatettava uudistus, ja tämä kannattaa säätää sitten, kun valiokunta on tämän käynyt läpi, mutta samalla on varmaan syytä kiinnittää huomiota näihin kahteen kysymykseen, jotka valiokunta nosti esille ja joihin myös edustaja Viitanen tässä aikaisemmin viittasi. Niiden osalta todella olisi järkevää toimia siten kuin oppositiopuolueet esittävät, että tässä myös nämä lausumat hyväksyttäisiin ja sillä tavalla asiaa seurattaisiin. Emmehän me halua, että tällä muutoksella kuitenkaan on sitten sitä vaikutusta esimerkiksi verosuunnitteluun, niin että se yleistyisi ja sitä kautta meiltä jäisi verotuloja saamatta ja se rapauttaisi veropohjaamme. Siltä osin tämä ensimmäinen lausumaehdotus on varsin järkevä, se, että tätä seurataan, ja sitten myös tämä toinen, jolla ei ollut tarkoitus kuitenkaan muuttaa sitä perintö- ja lahjavero 55 §:n tulkintaa, ja jotta tämä ei myöskään toteutuisi, niin olisi varmaan järkevää, että tähänkin asiaan sitten palattaisiin vielä ja katsottaisiin, miten se verotus käytännössä on mennyt ja mitä tästä on seurannut. Näiltä osin, arvoisa puhemies, kannatan näitä edustaja Viitanen tekemiä lausumaehdotuksia.

14.13 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Joona Räsäselä voisi todeta, että totta kai on syytä seurata lain vaikutuksia ja se on jo normaalia virkatyötäkin, ja hyvä, että siihen kiinnitetään huomiota. Mutta hyvää on toisaalta, että esitys on yksimielinen.

Tällä vaalikaudellahan verotus on ollut vakaata ja ennakoitavaa, mikä minusta on erittäin tärkeä asia ihmisten, yritysten toiminnan näkökulmasta. Myöskin kokonaisveroaste on bruttokansantuotteen kasvaessa alentunut. Minusta tästä on hyvä jatkaa maltillisesti eteenpäin. Pitää kuitenkin välttää laukalle joutumista. Nyt havaitsen, että eri tahoilta tulee erilaisten verojen poistamista aika montakin kertaa, ja kun kuitenkin meidän verotuksen liikkumavaraa pitää voida käyttää tuloverotuksen, työn verotuksen keventämisen puolelle, niin siinäkin pitää toimia maltillisesti, jotta julkissektorin tasapaino säilyy.

Tätä esitystä on pitkään toivottu, ja nyt se toteutuu. Sillä tavalla hallituksen veropolitiikka on myöskin aktiivista. Voisi sanoa myöskin, että tässä verobyrokratia hieman kevenee. Toki voi sitä tulla vähän uuteenkin paikkaan, kun rajanvetoja joudutaan tekemään. Mutta kaikkienensa saattelen tätä esitystä eteenpäin positiivisella mielellä.

14.15 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Tämä lähetekeskustelussa oleva tulolähdejaon muutos on ihan hyvä periaatteellinen uudistus, joka on, niin kuin todetaan, valmistel-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

tu huolellisesti, ja myös KD:n eduskuntaryhmä kannattaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana valiokunnan esittämien perustelujen mukaisesti.

Asiantuntijakuulemisissa nousi kuitenkin esiin joitakin asioita, minkä takia katson, että kaksi valiokunnan esiin nostamaa kysymystä edellyttäisi seurantaa, jotta voidaan tarvittaessa ryhtyä jatkotoimenpiteisiin. Siksi katson, että olisi eduksi, jos valtioneuvosto raportoi muutoksen vaikutuksista eduskunnalle ja ryhtyisi tarvittaessa toimenpiteisiin veropohjan tiivistämiseksi ja lainsäädännön täsmentämiseksi siltä osin, mitä lausumissa mainittiin.

Mitä yritysverotukseen tulee, niin kyllähän koko ajan on menty parempaan suuntaan, mutta joutunemme varmaan rehellisesti toteamaan, että kaikki asiat eivät ole viime vuosina kuitenkaan menneet ihan niin kuin Strömsössä. Verovuotoa on ollut edelleen veroparatiiseihin, ja silloinkin joudutaan puuttumaan asiaan lainsäädännön kautta. Olisi ehkä hyvä tässäkin kohdassa huomioda, että jos näistä muutoksista tulee haittaa, niin silloin on syytä ryhtyä tarkempiin toimenpiteisiin.

14.16 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on hyvä, ja se lisää elinkeino-, sijoitus- ja yrittäjämönteisyyttä suomalaisessa verotuksessa.

Nykyinen yhteisöverojen tulolähdejako verotuksessa on kansainvälisesti poikkeuksellista. Meillä on poikkeuksellista ollut se, että toinen tulolähde on ollut voitollista ja se on verotettu, ja toinen tulolähde tappiollista, eikä sitä ole voinut suoraan vähentää toisesta, vaikka kyseessä on pääomatulo.

Tähän jää kyllä tämä EVL:n 42 a §:n 2 momentti, jossa elinkeinolähteeseen on lisätty muun omaisuuden omaisuuslaji. Jaostossa käsiteltiin tämä asia ja tultiin kyllä siihen tulokseen, että tässä saadaan kohtuuhyvä tulos, vaikkakin muutamia ongelmia tähän vielä jää. Tämän lain vaikutusten seuraaminen on tietenkin tärkeää, ja sitä tehdään varmasti virkavastuun puitteissa.

14.17 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset yhtyvät myös tämän lakiesityksen hyväksymiseen ja pitävät sitä aivan paikallaan olevana ja tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Meidän allekirjoitustamme ei ole näissä vastalauseen lausumaesityksissä. Ymmärtäisin, että se oli vähän semmoinen tekninen syy, kun esitykset syntyivät varsin myöhäisessä vaiheessa, eivät siellä jaostossa, vaan sen jälkeen, ja silloin ei ollut siihen mahdollisuutta riittävästi siinä aikataulussa paneutua. Näin on käynyt joskus ennenkin. Muistan, että kun pari viikkoa sitten oli kulttuuripuolen kuntien valtionosuusasiasta kysymys, niin meille tuli ilmeisesti samanlainen ikään kuin virhe taikka menettelytapaongelma.

Mutta ei muistella menneitä, vaan totean vain tässä lyhyesti, että perussuomalaiset kannattavat näitä lausumaehdotuksia. Tämä seuranta molemmilta osin, molemmissa lausumissa oleva seurantavelvoite hallitukselle ja tiedonantaminen eduskunnalle, on paikallaan. Ne ovat tärkeitä asioita, ja aina ilmenee matkan varrella uutta kehitettävää, mihin on syytä tarttua. Usein ne löytyvät täällä eduskuntakäsittelyssä, sitten sen kautta, kun yleensä hallituksen esitykset eivät välttämättä kata kaikkia niitä ongelmia, mitä esimerkiksi verotuksen alalla ilmenee.

14.19 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Parikymmentä vuotta sitten, kun minulla oli yritys Ruotsissa, niin siellä keskusteltiin aika useasti tästä erilaisesta tulolähdevero-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

tuksesta, joka Ruotsissa oli suunnilleen sellainen kuin mistä täällä nyt ollaan päättämässä, itse asiassa vielä laajempi. Seurasin sitä keskustelua. Ruotsissa arvioitiin, että siellä tehty muutos lisäisi yrityskantaa noin 30 000 yrityksellä. Siis varsin merkittävä määrä pieniä yrityksiä syntyi tämän muutoksen takia.

Täällä käydyssä keskustelussa on kiinnitetty huomiota valtion yhteisö- tai yritystuloon liittyvään verotukseen, mutta valtion verokertymän kannalta aivan olennaista on se, kuinka paljon näissä yrityksissä, joista nyt on kyse tai tulee olemaan kyse, on työntekijöitä. Valtio saa palkkasummaverotuksena ainakin 10- ellei 20-kertaisen summan tuloa verrattuna yrityksen maksamaan tuloveroon. Se tulee sitä paitsi ennen kuin yritys tekee ensimmäistään senttiä tai euroa voittoa. Se on etupainotteista. Valtiontalouden kannalta aivan erinomainen tapa kerätä valtiolle veroja.

Tämä suomalainen arvio pohjautuu liian usein yhteen veroluokkaan tajuamatta, että näillä on voimakas korrelaatio. Ja hyvin usein katsotaan pelkästään yrityksen maksamaa veroa ottamatta huomioon, että yrityksen henkilökunnan aiheuttamasta tulonlisäyksestä, joka maksetaan palkkasummana, valtio saa merkittävän osan kaikissa tilanteissa.

14.21 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Todellakin tässä hallitus taklaa nyt sen ongelman, mikä on ollut jo noin 20 vuotta, eli tämän tulolähdejaon yhteisöjen osalta niin, että toisen tulolähteen tappion voi vähentää toisen tulolähteen voitosta. Siis todellakin tästä on hyvin pitkän aikaa monissa toimikunnissa keskusteltu. Tästä täytyy antaa kyllä hallitukselle kiitoksia, että tämä nyt tulee maaliin. Ihan kaikki isot uudistukset eivät välttämättä näytä tulevan valmiiksi tällä vaalikaudella.

Taloudelliset vaikutukset tällä ovat aika vähäisiä, noin 13—16 miljoonaa. Mutta täytyy myös kiittää SDP:tä vastalauseesta ja siinä olevasta kahdesta lausumaehdotuksesta, joista on hyvin kannatettava etenkin ensimmäinen lausumaehdotus, että jatkossa katsotaan, miten käyttäytymismuutokset tämän lain osalta sitten vaikuttavat taloudellisiin vaikutuksiin, kasvavatko ne — etenkin kun huomataan se, että osakkeittenkin myyntitappioitten laajempi vähennysoikeus on nyt mahdollista.

Näin täytyy tämän lain osalta kiittää tässä yhteydessä sekä oppositiota että hallitusta.

14.22 Pia Viitanen sd: Puhemies! Tosiaan näemme senkin takia tämän seurantavelvollisuuden kirjaamisen lausumaksi ihan tarpeelliseksi, koska on juurikin niin, että nämä euro-määräiset arviot, mitä on esitetty, ovat staattisia ja niissä ei ole otettu käyttäytymisvaikutusta huomioon. Haluan kyllä ihan pahoitella sitä, jos on jäänyt sillä lailla, että ei ole ollut aikaa perussuomalaisilla ehkä riittävälle perehtymiselle niin, että nimet olisi voinut pistää vastalauseeseen. Mutta se, mikä on, sanotaanko, myönteistä tässä asiassa, on se, että sitten, kun äänestetään, tietenkin on mahdollista sen lausuman puolesta äänestää, ja uskon, että näin tapahtuukin — tulkitsematta tietenkään teidän lopullista ratkaisuanne tässä, puuttumatta siihen.

Puhemies! Kyllä, kun tuolla verojaostossa istun, minulla itselläni oli se käsitys, että jo siellä jaostovaiheessa esitimme, että tällaiset muutokset ja lausumat tehtäisiin, ja toivoimme niille laajaakin kannatusta, koska nämä olisivat sinänsä voineet hyvin olla myös koko valiokunnan toteamia. Sitä emme saaneet, ja sitten ainakin toisen edustajakollegani kanssa siinä totesimme, että varmasti sitten tässä on syytä miettiä myös vastalauseita näiden osalta.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

14.24 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Usein julkisessa keskustelussa kysytään, mitä tarkoittaa se työn linja, josta kokoomus paljon puhuu ja joka on myös toteutunut Sipilän hallituksen politiikassa. Se tarkoittaa ennen kaikkea sitä, että tehdään sellaisia uudistuksia muun muassa verotuksen puolella, jotka edistävät yrittäjyyttä, edistävät työntekoa, kannustavat työntekoon. Tässä nyt on esillä yksi yrittäjyyden edellytyksiä vahvistava veromuutos, joka on yrittäjäkentässä laajasti toivottu ja joka nyt tehdään.

Myös palkansaajien verotukseen tällä kaudella tehdyt muutokset ovat erittäin merkittäviä. On pystytty alentamaan ansiotulon verotusta ja tällä tavoin kannustamaan entistä vahvemmin työntekoon. Eli työn linja toimii ja tulokset puhuvat puolestaan.

Ei tarvitse kinata siitä, kuinka suuri osa yli 100 000 uudesta työpaikasta on nykyisen hallituksen ansiota ja kuinka suuri osa on sitten kansainvälisten suhdanteiden tuomaa lisäystä. Riittää, kun todetaan, että merkittävä osa syntyneistä yli 100 000 uudesta työpaikasta on tämän hallituksen politiikan, muun muassa kilpailukykysovimuksen, ansiota, ja tämä on merkittävää. Ja on tärkeätä, että oli vaalien tulos mikä tahansa, niin tätä työn linjaa jatketaisiin myös seuraavalla vaalikaudella.

14.25 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kun tässä nyt hieman tämä keskustelu laajeni tämmöisen yleisenkin veropolitiikan puolelle, niin sanotaanko vain, että onneksi kuitenkin on olemassa vaihtoehtoja. Eli meillä on jokaisella oppositiopuolueella omat näkemyksemme verotuksen Gini-linjasta, ja SDP:llä mielestäni on siinä hyvä näkemys sen suhteen, että voisimme tätä päivää oikeudenmukaisemmin tämän veroyhtälömmme rakentaa. Mehän olisimme omassa vaihtoehdossamme, puhemies, ottamassa pienituloiselta, keskituloiselta palkansaajalta ja eläkkeensaajalta vähemmän veroa kuin mitä hallitus esittää. Sen sijaan me siirtäisimme sitä verotuksen painopistettä niin, että hyväituloisimmat maksaisivat hieman enemmän ja pääomista voitaisiin jonkin verran enemmän maksaa veroja. Samoin on esimerkiksi näille ulkomaisille suursijoittajille tämä lähdeveroesitys.

Meillä on monta tällaista vaihtoehtoista esitystä, mutta avasin nyt tätä vain siksi, että kun täällä kovasti hallituspuolueet kehuvat näitä omia linjauksiaan, niin me olemme esittäneet oman vaihtoehtomme. Ja oikeastaan täytyy sanoa joistakin näistä hallituksen esityksistä — kun edustaja edellä muun muassa sanoi, että näillä veroesityksillä on merkittävä osuus työllistymiseen ja työpaikkojen syntyyn — että kyllähän olemme kuitenkin useasti käyneet täällä keskusteluja siitä, että osa näistä hallituksen esityksistä ei ole tuonut hallituksen omankaan arvion mukaan työllisyyttä ja työpaikkoja. Mainittakoon nyt esimerkkinä vaikka tämä miljoonaperintöjen veronkevennys tai suurten metsäomistusten verohuojennukset. Hallituksen omankin esityksen mukaan niissä ei sinänsä työllisyysvaikutuksia ole ollut. Ja tässä olemme olleet hyvin kriittisiä ja toisella linjalla.

14.27 Olavi Ala-Nissilä kesk: Puhemies! Kun tämä vähän meni yleisemmälle linjalle, niin haluan todeta, että todella tämä esityshän on ihan linjassa sen veropolitiikan kanssa, mitä pitää harjoittaa: pitää olla vakautta ja ennustettavuutta.

Olen huomannut, kuinka opposition, SDP:n opposition taholta on tullut neljäkin veropaperia jo julkisuuteen [Ben Zyskowicz: Joka vuodelle oma!] — joka vuodelle — ja vähän tempoilleva esityksiä, ja se luo epävarmuutta tähän yhteiskuntaan. Samalla olette yrittäjävähennystä pilkkaamassa koko ajan ja sitä ottamassa pois yrityksiltä, mitä en lainkaan käsitä.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Ja kokoomuksen puolellakin on liikettä vähän liikaa. Jo varainsiirtoveroa on esitetty pois, perintö- ja lahjaveroa, autoveroa, ja sitten kuitenkin pitäisi meidän työn verotusta keventää. Nyt malttia tässä kokonaisuudessa meille kaikille toivotan näin tiistai-iltapäivän alkaessa.

14.28 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Päätin pysyä tässä yritysverotuksessa tässä tapauksessa, kun oli kysymys nimenomaan pääomaverotuksen uudistamisesta. Kyllä minä niin sanoisin, että hallituksen linja tällä verokaudella on ollut varsin johdonmukaista siinä, että työn ja yrittäjyyden verotusta on pyritty saamaan samantyyppiselle tasolle kuin meidän kilpailijamaissamme on ja pyritty saamaan työpaikkoja lisää. Nyt sitten on tietysti ilmassa myös sentyyppisiä ajatuksia, että yrittäjiltä pitää viedä jotakin pois, esimerkiksi tällä vaalikaudella tämä yrittäjävähennys, ja sillä rahoittaa joitakin muita.

14.29 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Kansainvälistä verokilpailua ei voida estää. Vaikka Euroopan unioni sen pystyisi ehkä tekemään, jos perussopimusta muutettaisiin, kansainvälinen verokilpailu jää. Kehitys on menossa kovaa vauhtia siihen suuntaan, että yrityksiä tuetaan keventämällä verotusta — veikkaan, että 20—30 vuoden kuluttua se on enää mitätön osa valtion verokertymästä.

Viime viikon mielenkiintoinen uutinen liittyen tähän samaan asiakokonaisuuteen oli Latvian ennakkopäätös, että he tulevat siirtymään Viron veromalliin, joka tarkoittaa sitä, että yrityksen omistajien pidättäytyessä osingon nostosta myöskään valtio ei ole sitä verottamassa. Lähtökohtana on se, että täten vauhditetaan työllistymistä ja ennen kaikkea yritysten kasvua.

Tässä kotimaisessa verokeskustelussa muistutan edustaja Viitasta siitä suurimmasta epäoikeudenmukaisuudesta, joka tarkoittaa yleishyödyllisten, lähinnä työntekijäjärjestöjen verovapautta myös sijoitustoiminnan osalta, mikä minulle on täysin käsittämätön peruste — en ole löytänyt. Pidän etujärjestöjä yleensä ei-yleishyödyllisinä vaan paremminkin yleisvahingollisina.

14.30 Pia Viitanen sd: Tähän, puhemies, on hyvä jatkaa, että toivottavasti myös kokoomus tulee tukemaan SDP:n esitystä siitä, että suursijoitukset pistettäisiin lähdeveron piiriin. [Eero Lehti: Sama vero kaikille!] Tämähän koskisi täällä kotimaassa myös näitä yleishyödyllisiä, mutta ennen kaikkea se iskisi sitten ulkomaalaiseen suursijoittajaan. Pieni lähdevero täällä ei olisi kohtuutonta, ja joidenkin arvioiden mukaan se olisi 400 miljoonaa tuottoa, joka on tietenkin iso summa, kun puhumme tänä päivänä vaikka niistä ongelmista, mitä kohtaamme vanhusten hoivan osalta — resurssipulaa — mitä koemme siinä, että lapsiperheiden verotusta kiristettiin tämän hallituksen toimesta, ja muuta. Tässä kun tehdään arvovalintoja, on ihan hyvä, jos tartutte tähän meidän esitykseemme, joka puuttuu juuri tähän epäkohtaan.

Mutta, puhemies, mitä tulee sitten tähän linjan johdonmukaisuuteen, niin minä olen kyllä seurannut aika tarkkaan näitä meidän vaihtoehtobudjettejamme, ja linja on erittäin johdonmukainen. Olisimme armeliaampia pieni- ja keskituloisille palkansaajille ja eläkkeensaajille hallituksen linjaan nähden [Markku Rossi: Saa nähdä senkin!] ja tiettyjä asioita sitten verottaissimme hieman enemmän. Kyllä tässä näin on.

Mutta, puhemies, siinä olen edustaja Ala-Nissilän kanssa täsmälleen samaa mieltä, että laukalle ei pidä lähteä. Nyt ei ole se aika, että luvataan hirveästi veronkevennyksiä. [Mark-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

ku Rossi: Mutta on jo lähdetty!] Kyllä meidän täytyy pystyä myös se näkemään, että yhteiskunta tarvitsee palvelunsa ja niihin tarvitaan verotuloja, eli tässä suhteessa olemme samalla linjalla.

14.31 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Oliko niin, että edustaja Viitanen sanoi, että laukalle ei pidä lähteä? Näin taisi olla. [Pia Viitanen: Se oli alun perin edustaja Ala-Nissilä!] — Kyllä, edustaja Viitanen, teille on kerrottava, että teidän puolueenne on vaalilupauksissaan lähtenyt täysin laukalle. [Pia Viitanen pyytää vastauspuheenvuoroa] Ne miljarditason lupaukset, joita olette tehneet ja mitä te esitätte verotuksen kautta sitten palkittavaksi kiristämällä rikkaiden verotusta ja puuttamalla verotuksen porsaanreikiin — nämä keinot eivät millään tuota niitä miljardeja, joita olette jo luvanneet. Rikkaita on tässä maassa niin vähän, että vaikka heiltä vietäisiin kaikki rahat, tulot, niin sillä ei kovin pitkälle pötkitä. Nämä teidän ajatuksenne siitä, nyt en muista ihan tarkkoja lukuja, mutta että pannaan 20 miljoonaa harmaan talouden torjuntaan ja saadaan satoja miljoonia, eivät tietystikään ole realistisia.

Mitä edustaja Ala-Nissilään tulee, niin on todella upeaa, että tällainen kokenut, osaava kansanedustaja, joka on vielä erikoistunut veroihin ja talouteen, on tuonut ilmi sekä julkisuudessa että nyt täällä huolensa siitä, ettei kokoomus vaan lähde lupailemaan liikojä verokevennyksissä. Voin edustaja Ala-Nissilälle sanoa, että ollos huoleton, kokoomus tulee yksityiskohtaisemmat verolinjauksensa tuomaan esiin myöhemmin — ja tulette, edustaja Ala-Nissilä ja edustaja Viitanen ja kaikki muut, huomaamaan, että ne ovat hyvin harkittuja, maltillisia, järkeviä ehdotuksia.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pysytään edelleen puhujalistassa.

14.33 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Todella malttia nyt odottaisin sosiaalidemokraateiltakin näissä hulppeissa lupauksissa, joita teiltä on tullut koko tämän viimeisen vuoden aikana, oikeastaan viime vapusta lähtien. Siinä ovat miljardit pyörineet, ja rahoituspuoli on ollut kyllä aika kevyellä pohjalla. En tiedä, mistä se raha löytyy niihin kaikkiin tarkoituksiin. Te olette luvanneet eläkeläisille — ihan hyvä, kannatan —, te olette luvanneet kehitysapuun ja te olette luvanneet terveydenhuoltoon ja koulutukseen valtavasti. Tavattoman hyviä hankkeita, mutta kertokaa, mistä se rahoitus tulee, ihan avoimesti ja rehellisesti. Ei voi yrittäjiltä ottaa yli sen, mitä he pystyvät maksamaan, ilman etteikö työllisyys romahda ja käy huonosti niin kuin kävi viime vaalikaudella.

Arvoisa puhemies! Meidän on syytä muistaa semmoinen hyvin yksinkertainen perussääntö, että verotetaan kevyemmin sitä, mikä on yhteiskunnalle tarpeellista — esimerkiksi työ ja yrittäminen ja meille ihmisille asuminen ja liikkuminen — ja taas kireämmin sitä, mikä ei ole meille välttämätöntä eikä siis tarpeellista. Eli on esimerkiksi sellaisia kulutusmuotoja, joissa voidaan verotusta kiristää, kunhan huolehditaan niitten osasta, joilla ei ole veronmaksukykyä. Tällainen helppo perussääntö on syytä olla pohjana, kun verotusta ajatellaan.

Arvoisa puhemies! Jos nämä sosiaalidemokraattien lupaukset todellakin toteutettaisiin, kyllä meidän veroaste nousisi huomattavasti, ja se näkyisi aivan varmasti monella tavalla kielteisesti tässä kansantaloudessa. Siihen ei kerta kaikkiaan ole syytä mennä. Onneksi, jos teille vaalivoitto tulee, ette pysty luomaan yksin hallitusta tähän maahan.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

14.35 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puhemies! Ihan lyhyenä kommenttina vielä: Edustaja Zyskowicz, minä en epäile sitä, että kokoomuksella tulee suhteellisen järkevä verolinja, mutta kun luen Verkkouutisia, joka on hyvä lehti, niin siellä on kuitenkin jo luvattu varainsiirtoveron poistamista, siellä on esitetty perintö- ja lahjaveron poistamista — ehkä yksittäiset kansanedustajat — ja siellä on puhuttu autoveron poistamisesta, ja kun nämä laskee yhteen, niin puhutaan miljardeista. Sitten on vielä tulemassa se työn verotus. Jotenkin pitää olla synkronissa näiden Verkkouutisten uutisten ja sen linjojen. Sitä toivon.

Sitten, puhemies, ymmärrän, että sijoitustoiminnassakin on tärkeää laaja veropohja ja matalat verokannat — ja voidaan sitten selvittää, onko siellä aukkoja — mutta ymmärrän niin, että SDP:n linja myöskin veisi työeläkeyhtiöiden sijoitustoiminnan verolle, ja siitä minä kyllä hieman varoittaisin, koska silloin mennään myöskin meidän eläkevaroihin käskiksi.

14.36 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! En tiedä, pitäisikö tässä nyt huolestua. Nimitäin ajattelin käyttää suurin piirtein samanlaisen puheenvuoron kuin mitä edustaja Ala-Nissilän puheenvuorosta oli noin kolme neljäsosaa. Eli olin ajatellut sanoa tämän totuuden, että minäkin silloin tällöin luen Verkkouutisia, joka on hyvä lehti — te olette muuten toinen edustaja, joka sen sanoo salissa, ja minä olin joskus aikoinaan ensimmäinen, joka sen sanoi — ja kyllä Verkkouutisten mukaan on käynyt juuri näin, että on lupailtu varainsiirtoveron poistoa, joka muistaakseni maksaa 700 miljoonaa, ja tosiaan on heitot näistä autoveroista, puhumattakaan tuloveronkevennyksistä, ja siellähän on kyllä laskettu jo nyt, että kokoomuksen veronkevennyslupaukset tulevat olemaan miljardiluokkaa. Tietenkin sitten tasapuolisuuden nimissä edellytän ehdottomasti, että meille myös kerrotaan, miten sitten turvataan hyvinvointipalvelut ja muut, jos mennään hulpeasti lupailemaan.

Mutta, puhemies, meillä on tasapainoiset esitykset, kuten tiedetään. Meillä on vaihtoehtobudjetissa laskettu vaihtoehdot vastuullisesti. Niille menoille, mitä esitämme lisää, on nähtävissä myös tulot, ja talous on tasapainossa. Ottaisimme velkaa meidän yhtälöidemme kautta jopa vähemmän kuin hallitus.

Ja erityisesti nyt haluan painottaa sitä, että minusta se on oikeasti aika hurjaa, että jos SDP haluaa tiettyihin asioihin muutoksen tämän päivän menolle ja yksi niistä asioista on se, että eläkeläisköyhyyteen kerta kaikkiaan täytyy puuttua ja esitämme sitä ja esitämme toimet, miten, niin sitten täällä tulee kovasti kritiikkiä, että tämä on hulpeaa lupautta ja täysin populismia, ja sitten samaan hengenvetoon todetaan, että kyllä minäkin niitä kannatan, mutta sosiaalidemokraateilla ei ole niihin rahaa. Sitten jos kannattaa, niin sitten kannatetaan ja rahat etsitään, ja näin sen tulee mennä, edustaja Kankaanniemi. Kyllä minä olen tässä ihan oikeasti tiukkana, sillä kyllä minä muistan, että tällä kaudella myös päähallituspuolue keskustan riveistä on kuulunut joka kesä, korkealtakin taholta, näitä puheenvuoroja, että nyt tarvitaan toimia eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi, ja sitten kun tulee syksy ja salinappulan painaminen, niin siellä ei kyllä yhtäkään tointa juuri näiden arvojen puolesta löydy. Siksi kyllä peräänkuulutan myös hallituspuolueilta vastuuta omista puheistaan ja lupauksistaan. [Katri Kulmuni: Takuueläke on noussut kolmesti!]

14.39 Markku Eestilä kok: Arvoisa rouva puhemies! Sen minä ymmärrän, että Amerikassa on vaalilupauksia, siellä niitä pystytään jollakin tavalla toteuttamaan — siellä on kaksipuoluejärjestelmä. Mutta Suomessahan saa näitä vaalilupauksia kuka tahansa antaa, niillä ei ole mitään katetta, ei minkäänäköistä katetta, koska täällä muodostetaan hallitus

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

ja hallitusohjelma ja tämä on monipuoluejärjestelmä. Mutta jokaisella puolueella voi olla omia tavoitteita. Pitää puhua tavoitteista eikä lupauksista.

Yksi ongelma, mikä oikeasti ainakin minun mielestäni on olemassa, on se, että kun kansainväliset rahoitus- ja pääomamarkkinat ovat avoimia ja meidän naapureillamme ei ole perintöveroa — ei sen kummemmin Virossa kuin Ruotsissakaan — niin tämä pikkuhiljaa saattaa johtaa eri mekanismien ja verosuunnittelun kautta siihen, että pääomia lähtee Suomesta. Sen takia täällä ei voi kovin hirveästi näitä pääomia ruveta verottamaan. Ja nyt meillä on sijoitustili, joka on tarkoitettu ihan tavallisille perheille ja tavallisille ihmisille, 50 000 euron ylärajalla. Mennään jo vähän siihen suuntaan, mitä Ruotsissa on — tämä investeringssparkonto, joka on saavuttanut suuren suosion.

Edustaja Viitanen, te puututte aivan oikeaan asiaan, eläkeläisköyhyys. Me kokoomuksessa olemme nyt Petteri Orpon suulla todenneet sen, että meidän täytyy oikeasti katsoa, onko tässä yhteiskunnassa tapahtunut niin, että juuri niiden asioiden hinnat, mitkä eläkeläisille ovat tärkeitä, joita eläkeläiset kuluttavat tai ostavat, ovat viime vuosina niin nousseet, että pitäisi ikään kuin olla oma indeksi. Ei se ole mikään lupaus, jos lupaa, että tämä asia selvitetään ja tätä pohditaan. Ja me tiedämme Tilastokeskuksen tilastoja katsomalla — esimerkiksi vuotta 2016, jolta on viimeinen tilasto — että jos me vertaamme, niin palkansaaja kuluttaa 100 yksikköä ja eläkeläinen kuluttaa asumiseen 121 yksikköä ja terveydenhuoltoon 194 yksikköä. Näin me pääsemme jo vähän lähemmäksi sitä, mitä tässä on tapahtunut. Ja kun me katsomme terveydenhuoltoa ja asumista, niin olen varma, että nämä luvut eivät tänä päivänä pidä enää paikkansa, koska ne ovat nousseet taas entisestään. Eli ei se ole ihme, jos joku alkaa — muukin kuin eläkeläinen — olla hieman vaikeuksissa näiden laskujen maksamisen kanssa. Tämä asia on oikein, ja tämä on kaikkien puolueiden otettava vakavasti myös vaalien jälkeen.

14.41 Markku Rossi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Talous-, finanssi- ja veropolitiikka liittyvät kaikki aina yhteen. Tämän vaalikauden aikana nykyinen hallitus sai, voi sanoa, likipitäen konkurssikypsässä olevan valtiontalouden ja julkisen talouden hoidettavakseen. Oli tämä niin sanottu 10 miljardin euron kestävyysvajeongelma, jota on määrätietoisesti purettu pois. Sote-uudistus vielä odottaa aikaansa, ja se, miten sen ratkaisut sitten tuolla pidemmän päälle näyttäytyvät, on toinen kysymys.

Mutta pitää muistaa, että kysymys on — aina kun puhutaan myös veropolitiikasta, ihan vaikka tästä tämänkin päivän käsittelyn asiasta — kokonaisuudesta, jolla yhteiskunta turvaa sitten ne tärkeät palvelut, jotka ovat meillä niitä hyvinvointiyhteiskunnan perusteita ja perustaa. Varsinkin veropolitiikan pitäisi olla hyvin pitkäjänteistä eikä sellaista, että se vaihtelee vaalikausittain. On tietysti ymmärrettävää, että painopisteitä tulee uusia, näkökulmia tulee.

Sipilän hallituksen aikana on myös elvytetty. On kysytty, onko se ollut väärin, kun on elvytetty, mutta kotitalouksille on luotu edellytyksiä myös sitten kulutukseen, ja kyllä tällä kulutuskysynnällä on ollut erittäin suuri merkitys myös tässä Suomen nousussa, jossa sitten työllisyysastetavoitekin, tuo 72 prosenttia, on pystytty saavuttamaan ja jopa ylittämään hieman.

Nämä ovat myönteisiä asioita, ja sen takia on myös tärkeää elinkeinoelämän näkövinkelistä, että siellä voidaan luottaa Suomeen. Kyllä Suomen talouteen luottaminen on ollut erittäin suuri asia silloin, kun meillä alkoivat vaikkapa meidän telakkateollisuuden investoinnit tai autoteollisuuden investoinnit Suomessa. Ja tämä on näkynyt koko Suomessa. Eli

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

kansainvälinen luottamus Suomeen on palautunut, ja kyllä se on ollut yksi osa myös tämän Sipilän hallituksen veropolitiikkaa, jota hallituksen toimesta on yhdessä voitu toteuttaa. Se, minkä verran itse kukin puolue tuo vaalien alla mausteita pöytään, olkoon sitten äänestäjien ratkottavissa. Itse uskon enemmältikin niihin, jotka eivät turhia lupaille.

14.43 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Olen ymmärtänyt, että tämä pöydällä oleva ehdotus on täällä yleisesti hyväksytty niillä lisäyksillä, mitä edustaja Viitasen esittelemisessä ponsissa tuotiin esille. Mutta kun tässä nyt keskustellaan laajemmin verotuksesta, niin kyllä meidän täytyy muistaa se, että kysymys on hyvinvointivaltiosta ja sen mahdollisuuksista tuottaa palveluja omille kansalaisilleen ja erityisesti niille kaikkein pienituloisimmille kansalaisille. Eli se, että kerätään veroja oikeudenmukaisesti ja tuotetaan niillä palveluja niille, jotka niitä tarvitsevat, on se sosiaalidemokraattien keskeinen yhteiskunnallinen ohjenuora.

Täällä esitettiin sitä, että meillä on omassa vaihtoehtobudjetissamme ylimitoitettuja esityksiä siitä, mitä harmaasta taloudesta mahdollisesti on saatavissa tuottoja. Joka kerta kun sinne kopaistaan, tulee uusia tulonlähteitä, — viimeksi nyt, kun tästä Esperri Care -keisistä on ollut puhetta. Ne veroparatiisiyhtiöitten kautta laitettut miljoonat, kymmenet miljoonat, mahdollisesti sadat miljoonat ovat niitä, jotka ovat poissa suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentamisesta, ja nyt olemme saaneet todellakin yhtiöitten taseista nähdä sen, minkälaisista verojen kautta tapahtuvaa kikkailua siellä tapahtuu. Nämä ovat niitä asioita, joista meidän täytyy todella olla huolissamme, ja täytyy huolehtia myöskin siitä, että niillä palveluilla, joita hyvinvointivaltio tarjoaa kansalaisilleen, ei tehdä voittoja ainakaan tässä määrin, mitä nyt on meidän eteemme tuotu tässä yhteydessä. [Markku Rossi: Tämä kaikki ennen sote-uudistusta!]

14.45 Eero Reijonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Verotuksen ennakoitavuus on yrityksille ihan ykkösjuttu, ja ei ole järkevää se, että lähdetään verotusta nopealla aikataululla muuttamaan. Itse näen kuitenkin, että kaikki suomalaiset vastuulliset yritykset, pienet ja keskisuuret yritykset ja varmaan suuretkin yritykset, hoitavat veronsa ja asiansa kuntoon. Sinänsä tietysti tämä yhteiskunta on muuttunut, ja uusia pääomasijoittajia tulee, ja aina sisältyy pieni riski kyllä kieltämättä siihen, kuinka sitten näitä asioita hoidetaan.

Yhden esimerkin otan siitä, miten Suomessa voitaisiin työllistämistä erilaisilla keinoilla vielä parantaa. Verotus on tietysti yksi hyvä lähtökohta. Toinen on se, että meillä TyEL-maksut on laitettu sillä keinoin, että jos palkkasumma ylittää tietyn rajan, niin TyEL-maksu nousee. Tämä on johtanut siihen, että suuret yritykset ketjuttavat urakoitaan, ketjuttavat hommiaan, pääsevät pienemmillä TyEL-maksuilla, mutta iso riski on, että harmaa talous lisääntyy. Eli jotenkin sitä työpaikkojen luomista ei arvostetakaan, ja tässä varmasti olisi paljon tehtävää.

Asiantuntijathan ovat nostaneet esille muun muassa tänään tuolla tarkastusvaliokunnassa, että hyvinäkin aikoina pitäisi talouteen rakentaa puskureita, ja se on varmasti ihan hyvä lähtökohta. Velan ottaminen saattaa olla aika helppoa, mutta sen ei pitäisi olla liian helppoa, koska pitää aina muistaa, että se on joskus maksettava pois. Pitää olla semmoinen johdonmukainen talous, ja tällä hallituskaudella on ollut, voidaan sanoa näin. En tiedä, oliko tämä yhtenä mittarina, kun nyt oli tämä Good Country -indeksi, jossa Suomi todettiin ykkösmaaksi maailmassa. Me olemme hoitaneet omia asioitamme todella hyvin ja sillä keinoinakin olemme päässeet listalla ykköseksi. Ja varmaan yksi asia siinä on, että ennakoita-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

vaa on ollut politiikka, työllistetty on ihmisiä ja kasvun eväitä on yritetty hakea monella eri tavalla, normeja on purettu ja niin edelleen. Eli olemme oikealla tiellä, ja on hyvin tärkeätä, että emme lähde poukkoilemaan tässä politiikassa. Yksi hyvä lähtökohta on tietysti se, että kansa äänestää sitten tätä samaa koalitiota myöskin jatkossa.

14.48 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Onneksi kansa on kuningatar, ja katsellaan sitten, mitä kansa sanoo. Mutta senkin vuoksi, että kansalla on edellytykset nämä päätökset tehdä sitten kun kävelevät sinne uurnille, on tärkeää, että myös tässä salissa puretaan näitä linjaeroja ja keskustellaan siitä, mistä olemme eri mieltä, näistä näkemyksistä. Siihen muuten vedoten sanon, että edustaja Myller käytti kyllä erinomaisen hyvän puheenvuoron ja uskon, että tulemme tähän vielä palaamaan, että ei ole oikein, että nykyisessä hallituksen ajamassa tällaisessa markkinayhteiskunnassa kaikki palvelut menevät yksittäisille yrityksille. Sitten, paitsi että tulee näitä traagisia tapauksia heikosta hoivasta, niin ovat mahdollisia myös nämä verosuunnittelutoimenpiteet. Eihän kukaan tällaista ymmärrä. Mielestäni Riitta Myller puhui äsken asiaa, kun hän nosti tämän asian myös tässä yhteydessä esiin. Sitä voi tarkastella monesta kulmasta, mutta myös tästä verotusnäkökulmasta ja verosuunnittelun näkökulmasta kaikinensa.

Mutta, puhemies, oikeastaan pyysin tämän puheenvuoron vielä siksi, kun täällä edustaja Eestilä — mielestäni oikein, kiitos siitä — oli samaa meiltä kuin sosiaalidemokraatit siitä periaatteesta, että eläkeläisköyhyydelle on voitava tehdä jotakin. Teidän keinonne nyt on ollut julkisuudessa — siis kokoomuksen — tämä eläkkeensaajien oma indeksi, jota esititte selvittettäväksi. Mikä ettei, mutta muistan myös Helsingin Sanomissa nähneeni artikkelin, jossa kerrottiin siitä, että tämä oma indeksi oli kokoomuksen lupaus jo 12 vuotta sitten. Eli silloinkin kokoomus lupasi tätä samaa, eli se oli vaalitavoitteissa ja vaaliohjelmissa silloin. Eli kierrätys lienee sitten tässä muotia, kun nämä samat tavoitteet toistuvat. Minä kysyn ihan rakentavassa mielessä, vaikka tätä selvittelisimmekin. Sinänsä on varmaan tarpeellista katsoa.

Mutta kun me olemme tehneet konkreettisen esityksen sosiaalidemokraatteina siitä, että nostaisimme asteittain alle 1 400 tienaavan eläkkeensaajan käteen jäävää tuloa sillä 100 eurolla, niin eikö muista puolueista olisi helpompaa ja hyvä tarttua myös tähän puheenjohtaja Rinteen esitykseen sen sijaan, että täällä aika usein se tyrmätään ja leimataan milloin minkäkinlaisin sanakääntein? Jos olemme kaikki asian puolesta, niin eikö olisi kuitenkin aika helppo ottaa ainakin se reitti, mitä esitämme, joka vaikuttaisi toimeentuloon tässä ja nyt? Se olisi varmasti tehokas toimi.

14.51 Markku Eestilä kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Viitanen, siihen on vähän vaikea lähteä, tuommoiseen huutokauppaan, mukaan. Jos ajatellaan, että vaikka 100 eurola te nostaisitte eläkettä, niin mitä te sitten teette, jos nousevatkin kulut sinä aikana 150 euroa? Sehän pahenee vaan se eläkeläisten tilanne.

Sen takia me olemme osoittaneet vähän eri tavalla tämän tarkastelun kohteen. Meidän pitää katsoa, miten niiden palvelujen maksut nousevat, joita eläkeläiset todellisuudessa käyttävät. Eihän se rahan lisääminen koneeseen auta mitään, jos sieltä joudutaan enemmän ottamaan ulos. Sen nettovaikutus on negatiivinen. Sen takia tämä pitää tutkia oikeasti.

Eihän tämä eduskunta tule pääsemään eläkekeskustelua eikä näitä teidänkin esillä pitämiänne — ja meidänkin esillä pitämiämme — eläkeasioita pakoon, sillä tänne tulee se 50—50-indeksiä koskeva kansalaisaloite, ja se joudutaan täällä huolella pohtimaan, ja aika

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

osoittaa, mitkä ovat ne toimenpiteet. Mutta jos me emme huolella pohdi näitä asioita, mikä on eläkeläisten verotus, mikä on eläkeläisten todellinen kulurakenne, miten erinäköisten hyödykkeiden hinnat nousevat, niin meidän jäämme ihan ilman vakavaa tietoa. Eihän silloin pysty tekemään päätöksiä. Tässä vaiheessa ilman syvällistä tutkimusta on minun mielestä aika mahdoton lähteä esittelemään joitakin huutokauppatarjouksia.

14.52 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kuten sanoin, niin kokoomus esitti tätä samaa esitystä 12 vuotta sitten. Tietenkin sen olisi kerennyt selvittää perusteellisesti jo tässä ajassa, mutta en minä ole sitä vastaan, että nämä asiat katsotaan. Päinvastoin minusta se on hyvä.

Mutta oikeastaan kysymykseni kohdistui toisaalle, eli siihen, että meillä on esitys, jolla konkreettisesti tässä ja nyt sitä lompakkoon jäävää summaa parannettaisiin eli pistettäisiin lisää siihen, että torjumme eläkeläisköyhyyttä. Muistaakseni tällä esityksellä liki 100 000 eläkkeensaajaa saataisiin pois eläkeköyhyydestä. Mielestäni se on tärkeä ehdotus. Siihen toivoisin konkreettista vastausta, miksi tähän ei voida tarttua. Se oli minun sanomani. [Markku Rossi: Ensimmäinen, toinen ja kolmas kerta!]

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi biopolttoöljyn käytön edistämisestä, biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta sekä biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 199/2018 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 29/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 29/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

14.53 Martti Mölsä sin (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä. Lämmitykseen, työkoneisiin ja kiinteästi asennettuihin moottoreihin tarkoitettu kevyestä polttoöljystä osa olisi vuodesta 21 alkaen korvattava biopolttoöljyllä. Vuonna 2028 jakeluvelvoite olisi 10 prosenttia. Esityksessä ehdotetaan myös muutettavaksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annettua lakia siten, että jakeluvelvoitetta tiukennettaisiin vuodesta 21 alkaen. Vuonna 2029 jakeluvelvoite olisi 30 prosenttia.

Ehdotuksen taustalla ovat Suomen energia- ja ilmastopolitiikan keskeiset linjaukset, jotka sisältyvät kansalliseen energia- ja ilmastostrategiaan. Näiden linjausten taustalla on kansallisista lähtökohdista, EU-tason instrumenteista ja kansainvälisestä ilmastopolitiikasta seuraavia tavoitteita ja reunaehdoja. Energia- ja ilmastostrategiassa keskeiseen asemaan nousee tavoite liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Talousvaliokunta katsoo, että ehdotetut jakeluvelvoitteet ovat tehokas ja nopea tapa edistää päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Talousvaliokunta yhtyy ehdotuksen perusajatukseen siitä, että kunnianhimoisilla biopolttoaineita koskevilla velvoitteilla voidaan luoda kannusteita biopolttoaineiden kehittämiseksi ja valmistukselle sekä niihin liittyville investoinneille.

Ympäristövaliokunta on kiinnittänyt talousvaliokunnalle ehdotuksesta antamassaan lausunnossa huomiota biopolttoaineiden raaka-ainepohjaan liittyviin ympäristövaikutuksiin. Runsaalla kotimaisen metsäbiomassan käytöllä voi olla myös kielteisiä vaikutuksia Suomen hiilinieluun, etenkin jos biopolttoaineita valmistetaan muustakin kotimaisesta metsäperäisestä biomassasta kuin metsäteollisuuden tähteistä ja jätteistä. Tämä korostaa kierto-talousajattelun tarvetta, pyrkimystä ohjata arvokkaita raaka-aineita korkean jalostusarvon tuotteisiin ja teknologianeutraalin lähestymistavan merkitystä.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota ehdotuksen kustannusvaikutuksiin liittyviin epävarmuustekijöihin. Myös liikenne- ja viestintävaliokunta on ehdotuksesta antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota siihen, että esimerkiksi lähtöarvoihin ja kehittyneiden biopolttoaineiden tulevaan hintakehitykseen sekä saatavuuteen liittyvät epävarmuustekijät vaikeuttavat ehdotuksen kustannusvaikutusten arviointia. Tämä liittyy myös ehdotuksen kuluttajavaikutuksiin ja edellä viitatussa ympäristövaliokunnan lausunnossa esille tuotuun tarpeeseen edistää ilmastoystävällisiä lämmitysratkaisuja ja esimerkiksi öljylämmityksestä luopumista. Tärkeää on erityisesti huomioida kuitenkin muitakin kuin polttoon perustuvia vähäpäästöisiä lämmitysratkaisuja. Samalla tulee arvioida pienituloisille suunnattuja energiakorjausavustus- tai rahastojärjestelmiä.

Talousvaliokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen. Tähän mietintöön sisältyy kaksi vastausta siitähän huolimatta, että vastalauseessa olevaa tekstiä pyrittiin sisällyttämään ja sisällytettiin mietintöön.

14.57 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Liikenne on merkittävä tekijä Suomen päästöjen kannalta, ja liikenteestä on pakko saada päästövähennyksiä. Niitä voidaan saavuttaa vähentämällä liikennetarvetta maankäytöllä ja kaavoituksella, toimintatapoja ja totumuksia muuttamalla sekä tehokkaalla logistiikalla, liikenteen siirtämisellä lyhyillä matkoilla jalankulkuun ja pyöräilyyn, joukkoliikenteen ja raideliikenteen lisäämisellä, energiatehokkaammilla ja pienempipäästöisillä ajoneuvoilla, kuten myös liikenteen sähköistämällä ja biokaasun hyödyntämisellä sekä varsinkin lähitulevaisuudessa nyt käsitellyllä sekoitevelvoitteella ja kestävien biopolttoaineiden avulla.

Arvoisa puhemies! Biopolttoaineen sekoitevelvoite on sinällään hyvä asia. Kuitenkin, jotta Suomi ei sitoisi itseään liikaa osittain ylimenokauden teknologiana pidettyyn biopolttoaineeseen, on syytä pitää keinovalikoima avoimena, jotta luodaan mahdollisuuksia uusien teknologioiden kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi ja jotta varmistetaan aidot päästövähennykset. Sekoitevelvoite ja biopolttoaineet eivät siis ole liikenteen päästövähennysten hopealuoti. Vaikka esitys on sinänsä tarpeellinen, on tärkeää, että Suomi ei betonoi liikenteen päästöjen vähentämisen keinovalikoimaa vuoteen 2030 asti liian tiukasti biopolttoaineiden varaan, kun meillä ei ole täyttä varmuutta biopolttoaineiden hintakehityksestä, kestävän raaka-aineen saatavuudesta, teknologioiden kehittymisestä eikä biopolttoainestrategian todellisista nettopäästövaikutuksista.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Kuten liikennevaliokunta toteaa lausunnossaan, biopolttoaineen käytön kasvattaminen voi olla vain rajallinen osa liikenteen päästövähennysratkaisua. Kestävästi tuotetut ja kustannustehokkaat polttoaineiden bioraaka-aineet ovat teollisuuden, maa- ja metsätalouden sekä yhdyskuntien sivuvirtoja ja jätteitä, joiden hyötykäyttö tulee maksimoida mutta joiden määrät ovat kuitenkin rajallisia. Viljelyalan käyttöön tai metsien käytön voimakkaaseen lisäämiseen vain biopolttoainetuotantoa varten tulisi suhtautua varauksin, varmistaen että kasvihuonekaasujen väheneminen biopolttoaineen koko elinkaaren aikana toteutuu. Hiilinielujen pieneneminen katsotaan lisäpäästökseksi, eikä biopolttoaineiden lisääminen saa johtaa hiilinielujen vaarantumiseen.

On kiinnitettävä huomiota myös eettisiin näkökulmiin ja muihin ympäristönäkökulmiin. Ei ole eettisesti kestävää, jos biopolttoaineita tuotetaan ruokatarvikkeiksi kelpaavista raaka-aineista ja raaka-aineiden viljelyssä tuhotaan esimerkiksi sademetsien hiilinieluja. Vastuullisuuskysymykset on huomioitava myös, jos biopolttoaineita tuodaan Suomeen ulkomailta.

Arvoisa puhemies! Olennaista on seurata myös biopolttoaineiden saatavuutta ja hintaa. Markkinoiden kehittyminen ja globaali tilanne vaikuttavat saatavuuteen ja hintaan. Biopolttoaineiden markkinat ovat vasta alkutekijöissään, eikä valtaosalla EU-maista ole vielä konkreettista politiikkaa kehittyneiden biopolttoaineiden tavoitteista ja edistämistoimista. Kestävästi tuotetut biopolttoaineet eivät riitä koko ajoneuvokannalle, ja niille on kysyntää myös lentoliikenteen puolella. Liikennetarvetta on siis vähennettävä, ja ajoneuvokannan uusiutumista tulisi nopeuttaa niin, että kalusto sähköistyisi ja kulkisi biokaasulla enenevässä määrin jo ennen vuotta 2030. Pitkällä aikavälillä tulisi nestemäiset biopolttoaineet kasvavassa määrin ohjata raskaan kaluston ja lentoliikenteen käyttöön.

Arvoisa puhemies! Koska tuleva kehitys on epävarmaa, tulisi jakeluvelvoitteille asettaa selkeä arviointipiste, jolloin säädettäisiin tulevien vuosien velvoitetta ylös- tai alaspäin toteutuneen kehityksen ja tarpeiden mukaan. Eduskunnan tulee selkeästi viestiä, että sekotevelvoitteita tarkastellaan ja tarvittaessa korjataan voimassaolokauden aikana. Tähän liittyy vastalauseen 1 mukainen ponsi. Vastalause jätettiin, koska emme saaneet pontta mukaan mietintöön ja ponnen ja perustelutekstin ero on merkittävä: ponsi on velvoittava, perusteluteksti on vain eduskunnan ajattelua.

Arvoisa puhemies! Vastalauseen toinen ponsi liittyy uusiutuviin synteettisiin biopolttoaineisiin, jotka on sinänsä hyvin huomioitu jo mietinnön tekstissäkin.

Arvoisa puhemies! Kolmas ponsi taas liittyy öljylämmitykseen. Suomessa on edelleen noin 190 000 öljylämmitteistä omakotitaloa. Jakeluvelvoite on riittämätön keino vähentää lämmityksen päästöjä. Tarvitaan toimenpideohjelma, jolla öljylämmitteisten talojen energiaremontteja vauhditetaan. Eduskunnan tulisi määritellä toimenpiteet, miten energiaremontteja vauhditetaan, ja tavoiteaikataulu öljylämmityksen korvaaviin lämmitysmuotoihin siirtymiselle.

Vaikka öljykattilan korvaaminen on yleensä jo nykyisellään taloudellisesti kannattavaa, lämmitysremontteihin tarvitaan tukea erityisesti vähävaraisille ja iäkkäille omakotitaloasujille, joiden käytettävissä olevat pääomat ovat erittäin rajallisia. Tukea energiaremontteihin tulee siis myöntää sosiaalisin perustein, jotta yksittäisille ihmisille ei synny kohtuuttomia kustannuksia lämmitysjärjestelmän uudistamisesta ja jotta energiaremontit ja öljykattiloiden korvaaminen etenisivät mahdollisimman nopeasti. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Mennään puhujalistaa.

15.03 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustajohtoisen hallituksen esitys biopolttoaineiden sekoitevelvoitteen kiristämisestä on pitkään odotettu ja erittäin paikallaan. Jos mietitään sitä eurooppalaista ja globaaliakin viitekehystä, miten me kaikista nopeimmin pystyisimme vähentämään päästöjä, niin silloin tietenkin olemassa olevassa autokannassa sekoitevelvoitteen lisääminen on yksi kaikista tehokkaimpia asioita, mikä on huomioitu jo aikaisemminkin, kun Suomi oli etunenässä tätä asiaa Euroopan unionissa ajamassa Vanhasen kakkoskaudella.

On erittäin tärkeää muistaa se, että — muistini mukaan — noin 20 eurooppalaisessa EU-jäsenmaassa on olemassa jonkinlainen sekoitevelvoite ja Suomi on tietenkin siellä kunianhimoisessa päässä tätä listausta, koska meille on siihen kehittynyt myös teknologia ja meillä on siihen osaamista ja me olemme pystyneet luomaan sen avulla jo myös markkinoita. Ja jos miettii niitä alueita, joissa vaikkapa julkinen liikenne on jo siirtynyt uusiutuviin polttoaineisiin, niin suomalaiselle Nesteelle esimerkiksi Kalifornia, Yhdysvaltojen osavaltio, taitaa olla yksi suurimmista markkina-alueista.

Jos halutaan nopeasti laskea päästöjä ja fossiilisten polttoaineiden käyttämistä, josta irti pääseminen on kuitenkin se yhteinen suuri tavoite, niin silloin tämmöiset sekoitevelvoitteen kaltaiset asiat ovat kyllä varsin hyviä. Täytyy tietenkin muistaa, että tähän on yksi osa sitä suurta kokonaisuutta. Aivan samalla lailla tämän hallituksen toimesta ensimmäistä kertaa on niin kirjoitettu strategioihin kuin laitettu myös valtiontalouden resursseja siihen, että vaikkapa autokantaa sähköistetään ja jakeluverkosto etenee kaasun ja sähkönsäältä. Mutta tärkeää on tietenkin myös se, että kun me elämme maassa, jossa on pitkät etäisyydet ja yksi Euroopan vanhimmista autokannoista, niin myös jokainen ihminen voi osallistua siihen ilmastomuutoksen vastaiseen työhön. Jos itse ottaisin tuolla Lapissa sähköauton alle näillä pakkasilla, niin ei kyllä paljoa postilaatikkoa pitemmälle sieltä pääsisi. Eipä sillä, että olisi sitä verkostoa vielä olemassa, eikä myöskään sillä, että teknologia olisi vielä Suomen olosuhteisiin niin kehittynyt tai myöskään niin saavutettavissa ihmisten tulotasolla. Ja tästä ei saa tulla sellainen asia, että ainoastaan varakkaat ja hyvinvoivat voivat osallistua ilmastomuutoksen vastustamiseen, vaan kaikilla ihmisillä täytyy olla siihen mahdollisuus.

Lisäksi pidän kyllä järkevänä huomata, että jos halutaan vähentää näitä päästöjä nopeasti, niin on sitten aika vaikeaa antaa teollisuudelle signaali, että tarkastellaan asiaa muutama vuoden kuluttua, kun tehdään kuitenkin satojen miljoonien eurojen päätöksiä. On erittäin tärkeää, että paitsi autokannan osalta myös lentoliikenteessä päästäisiin siirtymään kohti uusiutuvia kerosiineja, myös raskaassa liikenteessä.

15.06 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on todellakin biopolttoaineiden osalta käytön edistäminen. Hyvän hallituksen erinomainen esitys. Tietenkin taustallahan tässä meillä ovat EU:n instrumentit ja se, millä tavalla me EU:n tulevia velvoitteita tulemme täyttämään vuoteen 2030 mennessä. Tässä pidetään todellakin sisällä liikenteen biopolttoaineitten prosenttiosuuden nostaminen 30 prosenttiin, mutta myös lämmityksen ja työkonien polttoaineiden osittainen korvaaminen biopolttoöljyllä, 10 prosentilla, vuoteen 2030 mennessä. Erinomainen esitys, ja tämä luo pohjaa mielestäni hyvin myös sille näkökulmalle, millä tavalla me voimme lähteä tuottamaan, innovoimaan uu-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

sia biopolttoaineita, ja antaa varmuuden myös sitten teollisuudelle lähteä näitä tekemään ja lähteä näihin liittyviin investointeihin. Eli tässä on pitkäjänteistä ajattelua.

Itse näen tämän jakeluvaihtoehdon kotimaisen osuuden yhtenä tärkeänä asiana. Me olemme puhuneet paljon myös pohjoismaisesta jakeluvaihtoehdosta, ja toivoisin, että myös tämä tulisi toteutumaan yhtäläisillä säännöillä. Ja kuten meidänkin asiantuntijakuulemisissa on tullut esiin, markkinoita on sitten Yhdysvaltoja myöten. Myös kun otetaan lentoliikenteen biopolttoaineet mukaan, niin näkisin, että investoreiden kannattaa lähteä tekemään uusia biopolttoaineita. Tietenkin on aina hinta- ja saatavuuskysymys, kun uusia asioita lähdetään nostamaan, ja se, kumpi siinä lähtee liikkeelle.

Tässä esityksessä käsitellään todellakin myös öljylämmitysasioita, meidän 190 000 öljylämmitysrakennuksen lämmitysratkaisuja, mutta itse en näe, että itse biopolttoainetta kannattaa siinä lähteä käyttämään, pitkälle jalostettuja biopolttoaineita, vaan haetaan sinne muita mahdollisuuksia siihen, millä tavalla rakennuksia lämmitetään. Itse näen juurikin nestemäiset biopolttoaineet näihin liikennetransporteihin ensisijaisesti käytettäväksi.

Yhdymme siinä mielessä tähän ponteen täällä tekstisisällössä, että meidän tulee huomioida pienituloiset — ja toivomme myös tätä — ja heille suunnattuja energiakorvausavustuksia tai rahastojärjestelmiä tulee myös kehittää, että voidaan myös näitä kiinteistöjä muuttaa muihin kuin fossiilisiin polttoaineisiin.

Valiokunnassa paljon käsiteltiin sitä ”bio”-sanaa, mutta aika monessa asiassa ja asiantuntijakuulemisissa tuli sana ”uusiutuvat polttoaineet”, eli se nähtäisiin myös laajemmin, muun muassa VTT:n tutkimuksissa, Lappeenrannan teknillisen yliopiston tutkimuksissa. Itse olen käynyt tutustumassa muun muassa Islannissa tämmöiseen Carbon Recycling Internationaliin, joka tekee rikkipitoisesta vedestä hydrolyysin avulla metanolia, joka toimittetaan Belgiaan polttoaineen lisäaineeksi. Näen, että nämä hydrolyysityypiset, ehkä synteettiset polttoaineet ovat toisen sukupolven hyviä polttoaineita, joiden tekemiseenkin käytämme pelkästään uusiutuvaa energiaa, ja sitä kautta näen, että meidän tulevilla polttomootoritekniikoilla on pitkä elinkaari. Ei ole mielestäni kyse pelkästään siitä, että nämä ovat ylimenokauden ratkaisuja, vaan jos me annamme toisen sukupolven uusille nestemäisille polttoaineille mahdollisuuden kehittyä, niin niillä on vielä pitkä elinkaari, muun muassa juurikin esille nousseilla biokaasupohjaisilla synteettisillä polttoaineilla, ammoniakilla, vedyllä ja niin edelleen.

Tässä haettiin myös tarkastuspisteitä. Itse näen, että tässä tulee tarkastuspisteitä, kun meillähan tulee 31.12.21 REDin eli direktiivin tarkastus ja viimeistään siinä vaiheessa tulee katsoa, saammeko me lisää muun muassa näitä synteettisiä polttoaineita tähän matkaan mukaan. Suomen pitää pitää huoli, että uusiutuvat, myös muut uusiutuvat polttoaineet biopolttoaineiden lisäksi, on mahdollista liittää sitten tähän RED II:n listaukseen.

Eli kaikinensa hyvä, ja kuten tässä on esille tullut, tämä on yksi ratkaisu liikenteen polttoaineisiin. Meillä on muitakin ratkaisuja, kuten esille on otettu.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ministeri Tiilikainen on pyytänyt puheenvuoron. — Olkaa hyvä, 5 minuuttia.

15.12 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Kiitoksia talousvaliokunnalle tämän tärkeän ilmastopoliittisen asian käsittelystä ja pakettiin laittamisesta. Liikenteen päästöjen vähentäminen on erittäin merkittävä osa meidän ilmastopoliittikaamme, ja hallituksen kaavailuissa liikenteen päästöjä vähennetään

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

monin eri keinoin. Joukkoliikenteen, kävelyn, pyöräilyn edistäminen on yksi keino, energiatehokkaammat ajoneuvot toinen. Sähköautoissa tavoitellaan 250 000 sähköauton määrää vuonna 2030, biokaasuautoja 50 000 ja näin päin pois, mutta ylivoimaisesti nopein keino vähentää liikenteen päästöjä on sekoittaa uusiutuvia polttoaineita niihin liikennepolttonestetuotteisiin, jotka käyvät kaikkiin ajoneuvoihin, mitkä tällä hetkellä teillämme liikkuvat.

Juuri tähän päästöjen vähentämisen nopeuteen on viime aikoina kiinnitetty huomiota, siihen, että meillä on kiire ilmastotoimilla. Vuonna 2017 Suomi vähensi EU-maista eniten kasvihuonekaasupäästöjään, ja tämä on muuten pitkälti sen ansiota, että meillä vuonna 2017 merkittäväällä tavalla uusiutuvien polttoaineitten osuus kaikista liikennepolttonesteistä kasvoi. EU-lainsäädäntö luo pohjan tälle. Aika usein kuulee huolta siitä, ovatko uusiutuvat polttoaineet kestäviä. No, juuri sen takia on tuiki tarpeellista ja tärkeää, että EU:n uusiutuvan energian direktiivissä määritellään ja asetetaan tarkat kestävyyskriteerit, joitten mukaan tuotettuja näitten markkinoille tulevien aineitten täytyy tietenkin olla, jotta ne aidosi tuottavat kasvihuonekaasupäästövähennyksiä.

Suomessahan tällä hetkellä tuotetaan noin 600 000—700 000 tonnia uusiutuvia polttoaineita. Käytännössä liki tuo nykyinen tuotanto jo riittäisi, jos se kaikki käytettäisiin kotimaassa, vuonna 2029 täyttämään tämän 30 prosentin jakeluvuoroituksen tarpeen, mutta koska tuotteitten markkinat ovat globaalit, niin valtaosahan näistä Suomessa tuotetuista tuotteista viedään tällä hetkellä muualle. No, nyt kotimarkkina tietysti kasvaa merkittäväällä tavalla, ja raaka-ainepohjana ovat erilaiset jätteet, tähteet ja sivutuotteet. Kukaan ei vakavasti otettavia suunnitelmia laske sen varaan, että jotenkin tuota pystymättä mennään kaatamaan ja siitä sitten tehtäisiin uusiutuvia polttoaineita.

RED II -direktiivi pitää sisällään myös synteettiset uusiutuvat polttoaineet, ja valiokunta on niitä ansiokkaasti käsitellyt mietintöä laatiessaan. Ja tuo marssijärjestys lienee järkevä niin, että odotamme näitten synteettisten polttoaineitten määritelmien täsmentymistä ja päästövähennyslaskelmien täsmentymistä, ja sen jälkeen, kun tätä RED II -direktiiviä Suomessa lähivuosina toimeenpannaan, mahdollisuuksien mukaan täydennämme tätä valikoidua, jolla tätä jakeluvuoroitetta voidaan täyttää, sillä nämä jotkut synteettiset polttoaineet ovat hyvinkin lupaavia keksintöjä.

Suomea verrataan usein muihin Pohjoismaihin. Sanotaan, että meillä on valittu eri strategia. No, on totta, että Norja on tukenut voimakkaasti sähköautojen käyttöä, mutta se ei poista sitä tosiasiaa, että Norjassa on myös erittäin kunnianhimoiset biopolttoainetavoitteet. Aivan sama Ruotsissa. Ruotsi tulee todennäköisesti vuonna 2030 käyttämään huomattavasti enemmän uusiutuvia polttoaineita kuin Suomi. Tässä mielessä Pohjoismaat etenevät hyvin yhtä jalkaa tässä liikenteen päästöjen vähentämisessä.

On myös puhuttu siitä, veikkaako Suomi nyt väärää hevosta. Ei Suomi tässä mitään veikkaa, vaan Suomi ottaa kaikki keinot käyttöön liikenteen päästöjen vähentämiseksi, ja uusiutuvat polttoaineet ovat se nopein keino. Itse asiassa niitä yrityksiä, jotka Suomessa ovat satsanneet uusiutuviin polttoaineisiin, meidän ei tarvitse tässä salissa veikata, nimitäin markkinathan arvottavat koko ajan osakekurssilla näitä yrityksiä. Meidän ehkä tunnetuin yhtiömme tällä saralla on tuo valtionyhtiö Neste — sen osakkeen kurssiarvo on viisinkertaistunut tämän hallituskauden aikana. Valtion omistuspotti on kasvanut useita miljardeja euroja. En usko, että sijoittajien mielissä on perinteinen öljynjalostus, vaan juuri tämä osaaminen uusiutuviin liikennepolttonesteissä. Sen takia sijoittajat arvostavat sitä osaaamista.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Kiitos vielä kerran valiokunnalle. Tämä on merkittävä paalu. Nyt meillä on investointivarmuutta yrityksille, meillä on ennustettavuutta. Tiedämme, miten liikenteen päästövähennekset tulevat etenemään. Ja on luonnollista, että kun tietoa karttuu lisää, niin totta kai jokainen hyvä hallitus jatkossakin sitten tarvittaessa on valmis lakeja viilaamaan, jos tarvetta ilmenee.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Käydään debatti. Tämä ilmiselvästi herätti keskustelua, joten pyydän niitä edustajia, jotka haluavat osallistua debattiin, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Aloitetaan.

15.18 Markku Rossi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on oikealla tiellä, sananmukaisesti, silloin, kun puhutaan biopolttoaineiden osuuden lisäämisestä. Se on ilmastokysymys, mutta se on myös talouspoliittinen kysymys. Mitä enemmän pystymme korvaamaan tuontienergiaa, se on joka euro kerrallaan aina Suomen edun mukaista, ja tämäkin täytyy meidän huomioida.

Se hallituksen tavoite, että Suomesta tulee biopolttoaineiden mahtimaa, on tietysti mielenkiintoinen näkökulma, ja kuten ministeri kertoi tuossa, niin muutkin tekevät töitä parhaillaan. Siksi haluankin kyllä ihan kysyä vielä näistä hallituksen tavoitteista, joissa nyt sitten puhutaan vähän isoillakin kirjaimilla biopolttoaineiden mahtimaasta: millä aikavälillä tätä saavutetaan?

Jos ajatellaan sitten teknologian kehitystä, niin on selvää, että me tarvitsemme kansainvälisiä sijoituksia. Meillä on myös hyviä pilotteja, ja näiden kautta saadaan rakennettua uutta, mutta mihin kaikkeen mittaamme tämä biopolttoaineiden tuotanto kotimaassa voidaan sitten nostaa, kun kaikille näille, hakkeille ja jätteille ja muullekin, on oma kilpailu olemassa? Mikä on ministerin arvio siitä, mihin tasoon Suomi pystyy tältä osin yltämään?

15.19 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näin, biopolttoaineet ovat nopea tapa vähentää päästöjä lyhyellä aikavälillä, mutta kysymys kuuluukin, miten pitkälle ne riittävät. Sen takia olisi tarpeen viedä katse nyt kauemmas tulevaisuuteen ja katsoa, mitä muita mahdollisuuksia meillä on vähentää hiilidioksidipäästöjä liikenteestä, erityisesti henkilöliikenteestä. Biopolttoaineita tarvitaan, mutta erityisesti niitä tarvitaan raskaassa liikenteessä ja lentoliikenteessä pitkälle tulevaisuuteen, koska siellä ei sähköistämisen mahdollisuutta ole. Myöskin öljylämmityksestä pitäisi luopua ripeämmin kuin mitä tässä hallituksen esityksessä sanotaan antaen ilman muuta energiatukea pienituloisille ja sitä kautta mahdollistaa sitten tämä lämmitysvaihtoehdon muuttaminen uusiutuvaan energiaan.

15.20 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Harmi, että edustaja Viitanen ei enää ole paikalla, kun hän olisi voinut kommentoida näitä lisääntyviä laskuja, mitä kansalaisille tullaan lähettämään.

Kysyisinkin ministeriltä, miten te kommentoitte tätä realismia. Me tiedämme, että Norja on tietenkin valinnut sähköautot. Siellä minun käsittääkseni sähköstä tuotetaan 99 prosenttia vesivoimalla, juoksetetaan yli, eli niillehän sähkö on tavallaan ilmaista tiettyinä aikoina, ja Ruotsillakin taitaa olla vesivoiman tuotanto jotakin lähes puolet — pikkusen erilaisia maita. Kun meillä jotkut tahot käyvät hakkuitten kimppuun, että niitähän pitäisi vähentää, turve poistetaan markkinoilta, kivihiili poistetaan markkinoilta, niin poltammeko

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

me seteleitä vastapainoksi voimaloissa vai mitä me poltamme? Kun minulle se on hieman epäselvää, niin kysymys, ministeri, kuuluu: Jos me hyvin puhdasoppisesti menemme ja vähän niin kuin hypertermia päällä energiapolitiikassa, niin käykö niin, että puun tuonti lisääntyy merkittävästi Venäjältä, se lisääntyy merkittävästi meriteitse maailmalta, jossa se on jo nyt kovan kysynnän ja nousevien hintapaineitten alla? Voisitteko [Puhemies koputtaa] jotenkin kuvata, kuka maksaa laskun?

15.21 Rami Lehto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuossa liikenne- ja viestintäministeriön bioskenaariossa keskeisiksi haasteiksi muodostuvat just kestävästi tuotettujen biopolttoaineiden saatavuus ja hinta. Tässä raportissahan on, että jo tällä hetkellä uusiutuvan dieselin kansainvälisestä tuotannosta noin 40 prosenttia ohjautuu Suomeen, Ruotsiin ja Norjaan. Jos nämä nyt suunnitellut tavoitteet toteutuvat, niin 2030 pitäisi 55—60 prosenttia globaalista uusiutuvasta dieselistä ohjautua tänne Pohjoismaihin. Tämähän aiheuttaa sen, että tuotantokustannukset tulevat nousemaan huomattavasti kuluttajille tulevaisuudessa, ja tämä aiheuttaa sitten myös sen, että teollisuuden liikennöinti- ja kuljetuskustannukset nousevat, elintarvikkeiden, tavaroiden hinnat nousevat tulevaisuudessa todella paljon, jos me menemme tähän.

15.22 Hanna Halmeenpää vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun puhutaan päästöjen vähentämisestä, niin tietysti on hyvä muistaa se perusasia, että se on päästöjen vähentämistä, kun ei synnytetä päästöjä. Ilmakehä ei valitettavasti erota sitä, onko hiilidioksidi tai jokin muu kasvihuonekaasu syntynyt fossiilisesta raaka-aineesta tai uusiutuvasta raaka-aineesta. Sen fysikaalis-kemiallinen vaikutus ilmakehässä kasvihuonekaasuna on tismalleen sama raaka-aineesta riippumatta. Silloin päästövähennysten tavoitteena pitää todella olla se, että vähennetään hiilen tupruttamista ilmakehään, samaan aikaan lisätään hiilen sitomista ja kasvatetaan hiilivarastoja. Tämähän se on se iso kuva päästöjen vähentämisessä, puhuttiinpa liikenteestä tai muusta.

Mutta onko tavoitteena nostaa Suomi biotalouden mahtimaaksi? Siinä tullaan tietysti siihenkin kysymykseen, että metsäteollisuuden tähteistä ja jätteistäkin valmistettuna varmasti rajat tulevat jossain vastaan, jos biopolttoaineiden tuotanto kasvaa ja kasvaa, eli milloin kysyntä kasvaa niin suureksi, [Puhemies koputtaa] että päädytään siihen rajaan, paljonko sitä polttoainetta [Puhemies: Aika!] voidaan kestävästi tuottaa?

15.24 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että Suomi on viitoittanut selkeän tien, että lisäämällä liikennepolttoaineisiin biojaetta saadaan oikea lopputulos. Juuri näin, koska ne puheet, mitä esimerkiksi demarit ovat esitelleet, että polttomoottorit, dieselit ja bensamoottorit, liikennepuolella kiellettäisiin vuoteen 2030 mennessä, tarkoittavat käytännössä sitä, että suurin osa suomalaisista joutuisi jalkamiehiksi ja vain ne, joilla on paljon kukkarossa rahaa, pystyisivät jonkunnäköisen Teslan tai vastaavan ostamaan.

Ja pitää tälläkin hetkellä muistaa, kun vihreät ajavat innolla päästötöntä taloutta, että mitä siinäkin on järkeä, kun tässäkin kaupungissa poltetaan kivihiiltä ja tehdään valtavasti sähköä vihreiden silmien alla omasta tahdostaan ja sitten arvostellaan niitä, jotka yrittävät uusiutuvia energia-aineita tuoda markkinoille. Kyllä siinä on oman paidan pesua, huonon omantunnon pesua aika pahasti, että tällaista tehdään.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Tärkeää on, että me rakennamme omaa biopolttoainesysteemiämme niin hyvin, että korvaamme sillä fossiilista ja pidämme nämä nykyiset autot kunnossa. [Puhemies koputtaa] Siinä teemme isänmaallisen hyvän teon joka tapauksessa.

15.25 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri hyvin kuvasi tuossa, että eihän sinne uuniin tukkipuuta olla työntämässä, että kyllähän nämä biopolttoaineitten raaka-ainevarannot nimenomaan metsäteollisuuden sivuvirroista ovat tulossa. Siinä mielessä olen tietysti vähän huolestuneena seurannut sitä keskustelua, mitä meillä Suomessa on käyty hakkuumääristä, ja sitä, että meillä on puolueita, jotka ovat sitä mieltä, että meillä metsäteollisuutta ei tarvittaisi lisää ainakaan. Silloin tietysti vaihtoehto on se, että meille tuodaan ulkomaista puutavaraa, ja sitten on taas se, millä tavalla tuotettua ja minkätyyppisissä olosuhteissa tuotettua. Se on minun mielestäni paljon suurempi kysymysmerkki kuin silloin, jos on kysymys suomalaisesta kestävästä metsätaloudesta ja sen sivuvirtojen hyödyntämisestä.

Olisinkin ministeriltä pyytänyt pientä näkemystä siihen, millä tavalla hakkuumäärät ja toisaalta myöskin sitten biopolttoaineitten tulevaisuus ovat toisiinsa kytkeytyneitä. [Eduskunnasta: Kyllä puuta riittää!]

15.26 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun puhumme näistä biopolttoaineista, niin valitettavan usein unohdamme yhden itsellenikin läheisen ainesosan, eli alkoholin. Eli nyt puhutaan etanolin käytöstä polttomoottoreissa. Tässä olisi se etu, että olisimme polttoaineen suhteen omavaraisia emmekä esimerkiksi öljyntuottajamaista, arabimaista, riippuvaisia. Ja ilmaston kannalta alkoholi, etanoli, olisi bensaa tai dieseliä puhtaampaa, myös siksi, että sitä ei tarvitsisi kuljettaa kaukomailta tänne. Myöskin työllistävä vaikutus sillä olisi. Helposti syntyisi Suomeen tuhansia kahden—kolmen hengen nyrkkipajoja, eikä paljon autotallia kummempia tiloja siihen tarvittaisi. Lisäksi vielä on huomattava, että tässä olisi sekin etu, että viljan hinta saataisiin sille tasolla, että maanviljely jälleen maassamme kannattaisi. Tätä ainesosaa ei kannata unohtaa.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ja nyt annan ministerille vastauspuheenvuoron hänen aikataulujensa vuoksi. — Ministeri Tiilikainen, 3 minuuttia, olkaa hyvä.

15.27 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitos, arvoisa puhemies! Muutama kommentti esille nousseisiin kysymyksiin.

Tämä volyymi, kuinka paljon mahdollisesti sitten Suomessa tuotetaan, jää tietenkin markkinoitten ratkaistavaksi, tulevien päätösten ratkaistavaksi. Nyt täytyy muistaa, että uusiutuvat polttoaineet ja sähköinen liikenne eivät ole mitenkään toisiaan vastaan, vaan ne ovat toisiaan tukevia. Mitä enemmän meillä on sähköautoja liikenteessä vuonna 2030, sitä korkeampi seosprosentti polttomoottorien käyttöön sillä samalla määrällä uusiutuvia poltonesteitä saadaan. Eli nämä ovat toisiaan tukevia tavoitteita, sähköisen liikenteen edistäminen ja biopolttoaineet, ja näillä päästään todellakin nopeasti päästövähennyksissä eteenpäin.

Riittävyys ja vaikutus hintaan: Se on aivan totta, että ei meistä kukaan osaa sanoa, mikä on uusiutuvan polttoaineen tarkka hinta 10 tai 11 vuoden kuluttua, mutta voidaan miettiä niitä arvioita, että puhutaan kuitenkin alle 10 sentin vaikutuksesta litrahintaan. Käsittääkseni viimeisen vuoden aikana bensapumpulla tai dieselpumpulla hinta on vaihdellut 20

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

senttiä pelkästään raakaöljyn hinnanvaihteluitten takia. Eli tämä mahdollinen hintalisä ikään kuin häviää jo tämän normaalin vaihtelun sisälle.

Se, että Pohjoismaissa on näin iso osa tästä tuotannosta, kertoo siitä, että Pohjoismaat ovat eturintamassa kulkemassa ja meillä on eturivin yrityksiä, meillä on toimintaa, jolla on pistetty vauhtia uusiutuvien polttonesteitten kehittämiseen, ja hyvä niin.

Mutta todellakin sitä mukaa, kun sähköinen liikenne lisääntyy, sitten siitä uusiutuvan polttoaineen tuotantokapasiteetista tulevaa tuotetta vapautuu enenevässä määrin esimerkiksi lentoliikenteen käyttöön. Nythän meillä on aika vähäistä vielä lentoliikenteessä uusiutuvien polttoaineitten kysyntä, mutta se on varmasti tulevaisuudessa kasvamaan päin, joten senkään vuoksi nämä investoinnit ja satsaukset eivät todellakaan mene hukkaan. On useita vaihtoehtoja: biokaasu, etanoli, uusiutuva diesel, synteettiset polttoaineet. Eli uusiutuvien liikennepolttoaineitten puolella on laaja tuotevalikoima tulossa. Biokaasu tosin ei kuulu jakeluvelvoitteen piiriin, vaan edistämme sen tuotantoa ja jakelun syntymistä investointitukien kautta. Itse asiassa uskon itse, että biokaasun puolella vuodelle 2030 asetetut tavoitteet, 50 000 autoa, todennäköisesti ylittyvät, ja myös raskaassa liikenteessä lienee paljon mahdollisuuksia biokaasun käytölle ohi tämän lainsäädännön. — Kiitos. [Markku Rossi: Hyvää työtä, ministeri!]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Palataan puhujalistaan.

15.30 Rami Lehto ps: Arvoisa rouva puhemies! Nyt ehdotettu laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä merkitsisi, että vuodesta 2021 alkaen osa kevyestä polttoöljystä olisi korvattava biopolttoöljyllä. Esityksessä ehdotetaan myös muutettavaksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annettua lakia siten, että jakeluvelvoitetta tiukennettaisiin vuodesta 2021 alkaen ja lisävelvoitteen laiminlyönnistä säädettäisiin seuraamusmaksu.

Ensinnäkin perussuomalaiset ovat alusta pitäen suhtautuneet varsin kriittisesti nyt tehtyihin esityksiin, koska lakeihin liittyy paljon sellaisia vaikutuksia, joita perussuomalaiset eivät voi hyväksyä. Biopolttoaineiden, erityisesti kehittyneiden biopolttoaineiden fossiilisia tuotteita korkeammat hinnat tulevat nostamaan polttoainekustannuksia tulevaisuudessa, ja todellisuudessa hinnankorotukset ovat huomattavasti paljon suuremmat kuin mitä hallitus antaa esityksessään ymmärtää. Maataloudessa puolestaan kustannusten nousu aiheutuu jakeluvelvoitteen työkoneita koskevista muutoksista ja kohdistuu etenkin viljan viljelyyn. Tämä on viljelijöitä kohtaan kohtuuton lisärasite, etenkin kun tiedetään viljelijöiden haasteet viime vuosina. Samoin lämmityshinnan nousu lisää kustannuksia öljylämmitystaloissa. Perussuomalaisten eduskuntaryhmä näkee, että tämäkin on kohtuutonta etenkin eläkeläisiä, mutta myös kaikkia muitakin omakotitaloasujia kohtaan. Onhan Suomessa vielä vajaat 200 000 öljyllä lämpiävää pientaloa.

Perussuomalaiset näkevät, että ei ole tarpeen tehdä sellaisia päätöksiä, joista koituu Suomelle ja Suomen yrityksille kilpailuhaittaa. Lakiehdotuksista koituu tai syntyy satojen miljoonien eurojen kustannus eri toimijoille sekä yksityissektorille muun muassa metsäteollisuuteen. Myös logistiikkakustannusten nousun vaikutus on lakiesityksen myötä Suomen kaltaisessa pitkien logististen yhteyksien maassa huomattava. Henkilöautoilijat maksavat tästä sievoisen summan korotettuina polttoainemaksuina. Näitäkään kustannuksia hallitus ei tuo omassa esityksessään selkeästi julki.

Lopuksi, me näemme, että poliittisia päätöksiä tehtäessä tulisi aina asettaa etusijalle maamme kansallinen etu. Nyt näin ei ole tapahtunut, ei siis tässäkään lakipaketissa. Tämä

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

on sekä pöyristyttävää että tuomittavaa. Istuva hallitus tuntuukin täysin unohtaneen sen pääasiallisen tehtävän Suomen kansan ja sen edun ajamisessa. Olemme jättäneet valiokunnissa esitykseen vastalauseen, ja tulemme toisessa käsittelyssä esittämään, että lakiehdotukset hylätään.

15.33 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Suomen ja suomalaisten etu ja myös Suomen kilpailuetu on se, että teemme niitä ratkaisuja kansallisessa ilmastopolitiikassa — ja viemme niitä myöskin sitten globaalisti eteenpäin — joilla ratkaistaan ilmaston lämpenemistä. On kysymys nimenomaan siitä, että olemme mukana siinä porukassa, joka hillitsee ilmaston lämpenemisen siihen, että ilmasto ei lämpene yli sen puolentoista asteen.

Siksi onkin ollut mielenkiintoista taas kerran kuulla täällä eri puolueitten arvioita sosiaalidemokraattien ilmasto-ohjelmasta. Haluan kiittää kaikkia kahdeksaa eduskuntapuolue-ryhmää, jotka ovat olleet mukana yhteisessä julkilausumassa siitä, miten pääsisimme suomalaisina mukaan tähän kehitykseen, jolla varmistetaan se, että ilmasto ei lämpene yli puoltatoista astetta. Siinä olemme sitoutuneet siihen, että vuonna 2030 hiilidioksidipäästöjä vähennetään 55 prosenttia ja vuonna 2040 olemme siinä tilanteessa, että nielut sitovat hiiltä enemmän kuin sitä päästetään, eli olemme hiilineutraalissa tilanteessa. Tähän tarvitaan juuri niitä toimia, mitä sosiaalidemokraatit ovat omassa ilmastopoliittisessa ohjelmassaan esittäneet.

Ja todellakin, niin kuin jo aiemmin totesin, tämä hallituksen esitys on oikeansuuntainen, mutta se ei katso riittävän kauas eikä tuo kaikkia niitä vaihtoehtoja mukaan, jotka nyt olisi otettava. Erityisesti on tärkeää ymmärtää se, että kehitys menee todella nopeasti eteenpäin. Se, että me sidomme tilanteen nyt 12 vuodeksi tämän lain mukaiseen biopolttoaineitten sekoitevelvollisuuteen, jähmettää sitä kehitystä, jota meidän pitäisi olla edistämässä. Sen vuoksi nämä esitykset, joita sosiaalidemokraatit, vasemmistoliitto ja vihreät omassa vastalauseessaan ovat esittäneet näistä tarkastelupisteistä, ovat äärimmäisen tärkeitä, enkä näe niitä millään tavalla vastakkaisena sille, että meillä on pitkäjänteistä energia- ja ilmastopolitiikkaa. Päinvastoin se, kun tiedetään, että aina mennään parempaan suuntaan, vähäpäästöisempään suuntaan, mielestäni on sitä johdonmukaisuutta.

15.36 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa rouva puhemies! Vielä tuohon äskeiseen ministerin läsnä ollessa käytyyn debattiin viitaten: Oli hyvä, että siellä nousivat esille muutkin vaihtoehtoiset käyttövoimat, muun muassa biokaasu. Me olemme usein tässä salissa keskustelleet siitä, että maasta on ikään kuin puuttunut semmoinen tehokas ja vaikuttava biokaasustrategia. Huomautan myös, että sehän on tällä hetkellä käytössä olevista käyttövoimista kuluttajalle, autoilijalle se kaikkein edullisin plus, että se on uusiutuvaa energiaa. Biokaasu sinänsä sisältää paljon voimakkaampaa kasvihuonekaasua kuin hiilidioksidi, nimittäin metaania, mutta se metaanihan, mitä biokaasussa ilmakehään vapautuu, vapautuu ilmakehään joka tapauksessa sen orgaanisen materiaalin hajotessa, joten sikäli se on tehokasta kiertotaloutta.

Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen tarkoituksenaan on edistää tavoitetta puolittaa liikenteen päästöt ja tuontiöljyn kulutus vuoteen 2030 mennessä, ja se perustuu linjaukseen, jonka mukaan liikenteen, öljylämmityksen ja työkoneiden päästövähennykset toteutettaisiin ensisijaisesti biopolttoaineiden avulla. Tämä linjaus ei ole aivan ongelmaton, koska biopolttoneiden raaka-ainetta on kestävästi tuotettuna — eli muun muassa

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

hiilitase ja luonnon monimuotoisuus huomioiden — saatavissa ja tuotettavissa vain rajallinen määrä.

Kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa on asetettu tavoitteeksi, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähennettäisiin 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2005 tasoon. Liikenteen rooli on muuten aivan keskeinen, sillä liikenteessä syntyy noin 40 prosenttia Suomen taakanjakosektorin päästöistä. Pitkällä tähtäimellä näiden päästövähennysten tulisi kuitenkin pohjautua pääasiassa liikenteen energiankulutuksen vähentämiseen, ei yksin eikä ainoastaan biopolttoaineiden käytön lisäämiseen, joten kyse voi olla todellakin ainoastaan välvaiheesta tai jonkinlaisesta ylimenokaudesta. Yksi puoli tässä näkemyksessä on, että fossiilienergiasta ja polttomoottoriteknologiasta luopumisen tarve on selvä. Se on syytä tunnustaa ja tunnustaa. Valtaosin on löydettävä muita ratkaisuja.

Tuossa jo totesinkin, että ilmakehä ei erottele hiilidioksidia päästölähteiden mukaan, vaikutukset ovat ilmastomuutoksen kannalta samat, joten keskeisen tavoitteen pitää olla se, että ilmakehässä olevan hiilen ja muiden kasvihuonekaasujen määrää saadaan pienennettyä. Se tarkoittaa vähemmän kaikkea hiilen polttamista ja enemmän hiilen sidontaa ja hiilivarastojen kasvattamista.

Arvoisa puhemies! Ei ole olemassa mitään yhtä ja yksinkertaista ratkaisua liikenteen päästöjen poistamiseen tai vähentämiseen, eikä autokanta nopeasti myöskään uusiudu muuhun kuin polttomoottoriteknologiaan. Siinä on haastetta. Mutta selvää on, että tarvitaan monia toimenpiteitä. On välttämätöntä myös parantaa autojen ja koko liikennejärjestelmän energiatehokkuutta ja todellakin ohjata biopolttonesteet ensisijaisesti sellaisiin liikennemuotoihin, kuten raskaaseen liikenteeseen ja lentoliikenteeseen, joissa ei laajasti ole käyttöönotettavissa muita vaihtoehtoisia teknologioita.

Arvoisa puhemies! Henkilöliikenteen sähköistämisestä on esitetty monia arvioita. Yksi on Suomen itsenäisyyden juhlarahaston eli Sitran esittämä, ja sen mukaan polttomoottoriautojen tuonti tulisi kieltää vuodesta 25 alkaen ja polttomoottoriautojen myynti tulisi kieltää jo vuodesta 2027 alkaen.

Öljylämmityksen osalta tässä hallituksen esityksessä esiin tuotu jakeluvaihtoehto ei vaikuta riittävän tehokkaalta keinolta vähentää päästöjä. Tämän bio-osuuden sijaan tulisi tähdätä siihen, että uusien öljylämmitteisten järjestelmien asentamisesta luovuttaisiin eli se kielletäisiin ja asetettaisiin myös tavoitevuosi asteittaiselle öljylämmityksestä luopumiselle. Siihen tarvitaan tietysti tukea, jotta yksittäisille ihmisille ei syntyisi kohtuuttomia kustannuksia.

Kuten jo edustaja Myller tässä totesi, tämä hallituksen esityksen mukainen ratkaisu luokittelee velvoitteiden noston 12 vuodeksi. Sinä aikana lainsäädäntöprosesseista johtuen muutosten tekeminen olisi aika jäykkää. Tässä esityksessä tulisi olla määrättyjä tarkastelujakankohtia esimerkiksi vuosina 2023 ja 2026, jolloin arvioitaisiin raaka-aineiden saatavuutta, teknologian kehitystä, polttoaineiden hintakehitystä ja päästövähennystavoitteiden saavutettavuutta ja tehtäisiin tarvittaessa korjauksia valittuun linjaan.

15.41 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys ja siitä tullut talousvaliokunnan mietintö ovat erinomaista politiikkaa ja ennen kaikkea erittäin hyvää ilmastopolitiikkaa. On selvä asia, että meidän tulee noudattaa yleisesti kansainvälisesti hyväksytyjä sopimuksia ja tavoitteita päästöttömän energian lisäämiseksi ja fossiilisten aineiden vähentämiseksi. Tämä on aivan oikea suunta ja oikea teko.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Sitä paitsi tämä mietintö lähtee siitä, ja hallituksen hyvä esitys lähtee siitä, että olemassa olevilla välineillä pystymme tekemään valtavan määrän hyviä asioita ilman, että tarvitsee turvautua joihinkin käsittämättömiin temppuihin, joita olemme viime aikoina saaneet lukea eri tiedotusvälineistä, sekä kuulla ja nähdä, esimerkiksi, että polttomoottorit pitäisi kieltää. Siinä päätöksessä ei ole järjen häivääkään, jos sellaista lähdetäisiin tekemään. Miten kävisi työkoneille, miten kävisi autoilulle yleensä pitkien välimatkojen maassa, kun samaan aikaan meillä itsellämme on keinot, joilla pystymme asiaan positiivisesti vaikuttamaan? Nimenomaan tämä liikennepolttoaineiden biojakeen lisääminen on se keino. Ja tässä esityksessä hallitus on lähtenyt erittäin hyvälle tielle tavoitteenaan, että vuoteen 2030 mennessä saamme syntymään tilanteen, jossa liikennepolttoaineessa on 30 prosenttia tätä biojaetta — vuonna 29 jo, siis ennen vuotta 30.

Tämä suunta on oikea ja nimenomaan tekee sen hyvän, että käytämme omia raaka-aineitamme ja vähennämme fossiilista. Jokainen tietää sen, että jos yllättäen lähtisimme jostain muuta tekemään, joka olisi älytöntä ja perusteetonta, esimerkiksi kieltäisimme nämä polttomoottoriautot, niin sehän olisi erittäin raju diskriminoiva päätös, joka ei mielestäni täytä edes perustuslain vaatimusta, että kaikkia ihmisiä on kohdeltava tasa-arvoisesti, koska sehän jakaisi ihmiset kahteen eri luokkaan, niihin, joilla on rahaa ostaa se Tesla ja toisiin, jotka ajaisivat polkupyörillä pitkiä matkoja talvikelissä.

Kun näitä sähköautoja nyt tänä päivänä ihannoidaan, niin kukaan ei ole vaivautunut pysähtymään, miettimään sitä, miten valtava ympäristö tuhoutuisi siitä, että niitä akkuja, metalleja, muita raskasmetalleja ja muita erilaisia aineita, joita siihen kuuluisaan autoon tai muihin sähköautoihin käytetään, ja samalla romutettaisiin nämä hyvät toimivat autot. Se olisi varsinainen ympäristötuhoteko, eikä mikään ympäristöteko, vaan ympäristötuhoteko, jos yhtäkkiä tämä systeemi muutettaisiin.

Oikea tiehän on se, että rakennamme itse biopolttoaineita liikennepolttoaineiden sekaan mahdollisimman paljon. Esimerkiksi Brasiliassa: katsokaapa hyvät ystävät, mitä Brasiliassa tehdään. Siellä ajetaan tänä päivänä autoilla, jotka kaikki toimivat biopohjaisella etanolilla. Yli 80-prosenttinen bioetanoli käy henkilöauton bensatankkiin melkein yksi yhteen. Muutamia letkuja joudutaan toki uusimaan sen... [Ville Niinistö: Ja sademetsiä hakataan!] — Niin, kyllä, kyllä, mutta se on täysin toimiva järjestelmä. Siihenkin me pystymme itse vastaamaan tuottamalla tätä teollista alkoholia esimerkiksi, jos haluamme sen linjan valita.

Hallitus on valinnut tämän hyvän linjan, että dieseliin ja bensaan sekoitetaan biojaetta, mikä on erittäin viisas teko.

Sitten tämä sähköautohypetys, mikä tällä hetkellä on menossa: Hyvä, että niitä tulee. Tekniikka kehittyy koko ajan. Se on tervetullut ilmiö. Vanhoja autoja poistuu käytöstä. Mutta ajatelkaapa vaikka esimerkiksi omistamaani autoa: tämä korealaisvalmisteinen tuote, viisi vuotta vanha diesel, hyvin siististi ajettuna kesäkelillä kuluttaa 4,5 litraa dieseliä satasella. On varmasti ympäristöystävällinen auto kaikkine puhdistimineen ja kaikkine systeemeineen, jotka joka vuosi katsastuksessa testataan, toimivatko ne. Jos sitä lähtisi nyt tällaista hyvää, arvokasta autoa romuttamaan sen takia, että haluaisi ostaa sähköauton, joka käyttää kivihiihellä valmistettua sähköä, niin siinäpä se olisi varsinainen ympäristöteko. Kyllä näiden vouhkaajien, jotka tämän asian puolesta vouhkaavat, kannattaisi joskus pysähtyä miettimään, miten se oikeasti kannattaa tehdä.

Tämän takia toivon, että tähän autokeskusteluun tulee järkeä ja käytetään niitä samoja hyviä autoja, jotka meillä edelleen on. Se vanha Toyota Corolla, joka on kymmenen vuotta vanha, on edelleen katalysaattoriauto, jossa on nykyaikaiset systeemit mukana ja joka ku-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

luttaa vähän polttoainetta, ja siihen on sijoitettu jo valtavasti erilaisia raaka-aineita, jotta se saadaan toimimaan, se hyvä auto. Ja sitähan ei kannata mennä tuhoamaan ennen kuin sen biologinen, luonnollinen käyttöikä on loppu. Sittenhän se voidaan uusua ja ostaa sitten vaikka se sähköauto, kun se aikanaan sitten on niin hyvä. Mutta veikkaanpa, että 30 asteen pakkasessa senkin toimivuus on vähän epävarmaa. Tunnetusti akuthan eivät kovaa pakkasta kunnolla kestä.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä tästä voima-asiasta. Katsoin tuossa kovimman pakkasen aikaan Fingridin sivuilta, mikä on suomalainen energiatase, kun käytetään yli 14 000 megawattia sähköä ja siitä tuodaan melkein 4 megawattia. Sitten jos me rupeamme tähän kuvioon vielä änkeämään muutaman satatuhatta sähköautoa, niin mistä me sen sähkön otamme? Sammutammeko me tehdaslaitoksia, tuotantolaitoksia, sairaaloita, kouluja? Mitä tehdään? Pitää näissä keskusteluissa joku järki olla, ettemme me tuulia ja taivaita täällä juttele toisillemme ja kuvittele tekevämme ympäristötekoja.

Samaan aikaan Helsingissä vihreät katsovat vierestä, kun savu nousee piisistä ja kivihiihli palaa iloisesti. Kukaan ei puhu siitä, onko siinä sitten jotain järkeä. Mielestäni ei. Niitä ihmisiä sitten arvostellaan, jotka lämmittävät talonsa puulla tai jollakin muulla kotimaisella raaka-aineella, joka on erittäin puhdasta ja erittäin helppo saatava ja on varmasti huoltovarma koko maan kannalta.

Toivoisin, että tässä kivihiihikeskustelussa vihreät, kun ovat tässä loistavia asiantuntijoita, joskus katsoisivat peiliinsä. Tekisi oikein hyvää, kun huomaisivat, että 2017 tehtiin tässä kaupungissa Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi, 100 vuoden aikana, uusi ennätys kivihiihen poltossa. Lahja 100-vuotiaalle Suomelle. Kiitoksia vain paljon.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, vielä kun katsotaan eteenpäin tässä asiassa, niin kun puhutaan siitä, onnistuuko kivihiihen käytön lopetus tässä maassa: Ruotsalaiset ovat kadehdittavan viisas kansa, meidän ystäväkansamme, meidän ikiaikainen tukijamme ja ystävämmme. Kannattaa käydä Tukholmassa ekskursiolla, siellä tämä homma osataan ja miljoonakaupunki lämpiää, kivihiihliä ei käytetä ollenkaan. Kyllä siinä maassa sitä järkeä on, kun halutaan käyttää, eikä vierestä seurata silmät kiinni, että kivihiihli palaa iloisesti kattilassa ja sieltä lämpimästä huoneesta on sitten helppo jakaa ohjeita, miten toisten tulee elää.

15.48 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Talousvaliokunnan jäsenenä ajattelin vielä muutaman sanan tästä valmistelusta ja linjanvedosta kertoa:

Edustaja Hoskoselle sanoisin ensin, että hallitushan on sitoutunut siihen, että 250 000 sähköautoa ja hybridautoa valmistetaan vuoteen 2030 mennessä, eli Hoskonenkin on sitoutunut tällaisiin tavoitteisiin, [Hannu Hoskonen: Totta kai!] niin että ei ihan pientä, eikä se kai ihan höpöjuttua taida olla niin kuin annoitte ymmärtää. Eli olet itse sitoutunut tällaisiin pyrkimyksiin.

Jos ajatellaan sitten tätä tavoitetta liikenteen päästöjen vähentämisestä, niin se on tietysti tärkeä asia, ja biopolttoaineilla on tässä merkittävä rooli. Ne ovat historiallisesti katsottuna varmaan tämmöinen ylimenokauden ratkaisu. Minäkin näen niin, kuten ministerikin täällä totesi, että biopolttoaineet ja sähköautojen kehittyminen eivät ole toisilleen vastakohtaisia kehityskulkuja. Ne voivat myöskin tukea toisiaan.

Itse valiokunnan mietintöhän on kohtuullisen hyvä. Me olisimme siinä toivoneet, että näistä muutamista asioista olisi syntynyt yhteisiä lausumia tai ponsia, joitten merkitys on suurempi kuin jos ne ovat vain täällä tekstissä, ja haluan niistä jonkun sanan kertoa — mutta siis me olimme aika lähellä, etteikö näin olisi koko mietintö saatu aikaan.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Ensimmäinen liittyy siihen, että 190 000 omakotitaloa on kuitenkin öljylämmityksen piirissä ja olisi tärkeätä, että energiaremonttien vauhdittamiseksi ja tukemiseksi löytyy öljylämmitykselle korvaavia vaihtoehtoja, ja se vaatisi tällaista toimenpideohjelmää ja sitä, että vähävaraisia ihmisiä, jotka näissä usein asuvat, sosiaalisin perustein tuetaan. Olisimme halunneet, että tämä asia olisi selkeämmin yhteisesti voitu todeta, toisin kuin se on nyt mietinnössä. On siellä mainintoja tästä asiasta.

Toinen liittyy sitten synteettisten polttoaineiden tulevaisuuteen. On selvää, että teknologinen kehitys tulee muuttamaan näitä asetelmia ja tavallaan biopolttoaineelle voi syntyä rinnakkaisia — ei välttämättä kilpailevia — synteettisten polttoaineiden kehityskulkuja, joita Suomessakin nyt parasta aikaa paljon tutkitaan. On totta, että tämä RED II ei pidä vielä sisällään näitten mahdollistamista ja siihen liittyy paljon verotukseen ja muuhun liittyviä valmisteluja, mutta me olisimme ajatelleet, että kun tämä RED II täytyy vuoteen 2021 mennessä soveltaa, siinä kohtaa olisi jo arvioitu, voidaanko synteettisten polttoaineiden osuutta ottaa myös tähän meidän omaan palettiimme ja ratkaisuihimme mukaan. Olisimme selvemmin halunneet sen tuoda esille.

Kolmas liittyy sitten siihen kysymykseen, että kun tämä teknologinen kehitys menee kovaa vauhtia, niin onhan se selvää, että jos me lukitsemme sekoitevelvoitteen 12 vuodeksi — mikä on aika vaikean lainsäädännön takana — niin olisi tarvittu joustavampia väliaseimia, joissa sitä olisi voitu arvioida. Liikenne- ja viestintävaliokuntahan yksimielisesti ehdotti tällaisia asemia, 2—4:ää tarkastelukohtaa. Tässä mielessä me ajattelimme, että jo 2021 tämän RED II:n toimeenpanon yhteydessä olisi ollut tällainen arviointi, kun joka tapauksessa ennen vuotta 2024 pitää arvioida kokonaisuudessaan, minkälaisia arviointikohdita tulee, koska silloin pitäisi nähdä, miten ovat toteutuneet koko teknologinen kehitys, polttoaineiden hintakehitys, raaka-aineiden saatavuus ja raaka-aineitten markkinat ja näiden vaikutukset meidän päästötavoitteisiin. Olisi ollut tosi järkevää, että siinä yhteydessä olisi arvioitu, mitä toimia sitten sen pohjalta tullaan tekemään.

Tämän vuoksi ehdotettiin kolmea lausumaa vastalauseen muodossa, ja me tietysti toivoimme, että niihin olisi voitu yhtyä.

Mutta haluan nyt sitten sanoa koko valiokunnan näkökulmasta, että me kävimme erittäin rakentavan, hyvän keskustelun, ja valiokunnan mietintöön toki sisältyy näitä huomioita, mutta parempi olisi ollut, että ne olisi tämmöisten yhteisten ponsien kautta saatu aikaiseksi. — Kiitoksia.

15.53 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Kuten tuossa edellä edustaja Ihalainen hyvin kuvasi, meille tulee pakostakin niin sanottuja tarkastelupisteitä. Todellakaan RED II:ta ei vielä kokonaisuudessaan ole. Meillä on tiettyjä kaksinkertaisen laskennan piirissä olevia tuotteita, joista ainakin yhtä valmistetaan Suomessa, ja se on mäntyöljy, joka saa erilaisia verotuksellisia tukia, ja siihen investointiinkin on valtio satsannut. Ja minä pidän sitä sinällään hassuna, että niin mainio raaka-aine vieläkin korkeamman jalostusasteen tuotteille poltetaan männän päällä, kun siitä voisi ilman verotukia saada huomattavasti kansantaloudelle kannattavampia tuotteita.

Me olemme tässä nyt tekemässä tavallaan niin kuin tuulivoima kakkosta sitomalla itsemme sellaiseen pitkän tarkastelun jaksoon, mitä ministerikin täällä kyllä puolusti eli sitä, että nyt tässä on teollisuudelle annettu signaali siitä, että ollaan kestäväällä tiellä. Mutta se tarkastelumekanismi, mitä tähän olisi tarvinnut, olisi ollut juuri se, että jos me pystyisimme sitten edistämään näitä ei-hiilisten ja ei-fossiilisten polttoaineiden käyttöä erilaisilla

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

muilla raaka-aineilla kuin vain biopohjaisilla, niin oltaisiin oltu huomattavasti paremmalla ja uskottavammalla tiellä eikä tämä olisi ollut keneltäkään pois. Se olisi vain nopeuttanut niitä teknologisia mahdollisuuksia, joita tuotekehittelyssä tulee, eli olisi pitänyt antaa sille enemmän tilaa.

Liikenne- ja viestintävaliokunta todellakin oli yksimielinen lausunnossaan, ja sitä ajatellen oli vähän hämmäntävää, että talousvaliokunta ei sitten voinut olla asiantuntijavaliokunnan kanssa samoilla linjoilla. Totta kai talous- ja liikennepolttoaineita voidaan erotella siten kuinka halutaan, mutta joka tapauksessa, kuinka lähellä se olikaan — kuten tässä äsken kuultiin edustaja Ihalaisen kommentti siitä, että oltiin hyvin lähellä — etteikö näin olisi voinut olla, mutta ilmeisesti siellä sitten hallituspuolueista joku ryhmittymä ei halunnut olla liikenne- ja viestintävaliokunnan kanssa yhteisillä linjoilla.

Sinällään tavoitteet ja talousvaliokunnan mietintö ovat hyvin rakennettuja ja siinä mielessä kannatettavia, mutta ollen samoilla linjoilla kuin mitä näissä vastalauseissa on tuotu esille niitä on pakko kyllä kannattaa, kun tätä asiaa sitten loppuun viedään.

Arvoisa rouva puhemies! Toivotaan, että olemme edelläkävijä ja mahdollistamme kuitenkin teknologisen kehityksen niin, että nämä uudet innovaatiot myös uskaltavat kehittää uusia ei-fossiilisia polttoaineita, ettei tämä toimi nyt signaalina sille, että sieltä ei olekaan tulossa mitään helpotusta vaan 12 vuotta mentäisiin näillä. Haluan uskoa ministeri Tiilikaisen puheenvuoroon siitä, että kun ollaan luotu tällainen tuote, niin sitten katsotaan, millä lailla sitä määritellään tässä ajattelussa mietinnössä ja hallituksen esityksessä, mutta hie- man ristiriitaiseksi juuri se asia tämän tekee.

15.57 Mika Niikko ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys on pohjimmiltaan minun mielestäni hyvä, koska tässä kurotellaan sellaista kehitystä, joka on Suomelle tärkeää ja välttämätöntä myös tulevaisuuden kannalta. Toki tässä hyvin paljon on kuultu puheenvuoroja siitä, että suurin pelkohan on se, että kuluttajien polttoaineen hinta nousee merkittävästi. Tämä pelkohan on ihan todellista, koska muun muassa St1:n, Teboilin ja SOK:n omistaman ABC-huoltoasemaketjun edustajat ovat aikanaan jo yli vuosi sitten maininneet, että jos tällainen laki menee eteenpäin, niin polttoaineen hinta nousee välittömästi sen 10 senttiä pumpulla. Lisäksi sitten öljylämmitteiset talot ovat oma lukunsa erikseen. Kuitenkin jos polttoaineiden hinnalla on vaarana nousta jopa 30 senttiä litralta, kun päästään vuoteen 2030 saakka, niin tokihan tälle on jotain tehtävä. Olisin itse toivonut, että tämän hallituksen esityksen yhteydessä olisi tehty jonkunnäköinen verokompensaatioesitys tämän polttoaineen hinnan nousemisen estämiseksi. Nyt kun sitä ei ole, niin ymmärrän toki tämän huolen.

Arvoisa puhemies! Täällä ministeri mainitsi jo sen, kuinka Neste Oil on onnistunut erittäin hyvin nimenomaan biopolttoaineiden saralla, ja Neste Oilin osakekurssin viisinkertaistuminen tällä hallituskaudella puhuu omaa kieltään siitä, että suunta on oikea. Viime vaalikaudella olin Neste Oilin hallintoneuvoston jäsenenä, ja jo silloin meille esiteltiin sitä, että Neste Oil on jo aikoja sitten tehnyt biopolttoaineen lentopetrolin korvikkeeksi. Tätä tuotetta oli jo siihen mennessä kehitelty ja testattu useita vuosia. Täysin turvallinen ja toimiva tuote. Ainoa ongelma, miksi sillä markkinoille ei ole päästy, on se, että tätä biopolttoainetta eivät lentoyhtiöt tietenkään halua ostaa, koska sen hinta on lähes kaksinkertainen. Jos me todellisuudessa tavoittelemme tämmöistä ympäristöystävällistä polttoainetta tulevaisuudessa ja sitten tämmöistä kierrätyspolttoainetta, niin tokihan tässä pitäisi poliittisesti

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Euroopan unionissa ottaa askel siihen suuntaan, että näitä lähdetään yhdenmukaisesti siten ajamaan myös lentoliikenteen osalle.

Kun jotkut mainostavat sähköauton olevan tulevaisuudessa päästötön ja täysin korvaava tämmöiselle polttomoottoriajoneuvolle, niin se ei tule toteutumaan vielä vuosikymmeiniin. Me tiedämme sen jo yksistään siitä, että me emme pysty välttämättä ratkaisemaan kovin nopeasti sitä, että niiden hankintakustannukset ovat erittäin korkeita, emmekä sitten myöskään sitä, että löydetään se kaikki sähkö, mitä tarvitaan lataamiseen. Tällaisina talvipakkasina, mitä Suomessakin on, voidaan vaan kuvitella, että jos meillä olisi täällä esimerkiksi 750 000 sähköautoa, niin milläs me lataisimme tai ainakaan millä hinnalla me lataisimme ne.

Arvoisa puhemies! Erään Beryllsin tutkimuksen perusteella sähköauton valmistamisen hiilidioksidipäästöt fossiilisilla polttoaineilla toimivassa tehtaassa ovat 74 prosenttia suuremmat kuin polttomoottoriauton valmistamisen ja sähköauto on päästötön vasta 50 000 kilometrin jälkeen, mikä vastaa Saksassa noin kolmen ja puolen vuoden ajoa — tämä on siis 30 kilowattitunnin akustolla varustettu henkilöauto. Vastaavasti jos on tämmöinen 80 kilowatin akustolla oleva Mercedes EQC tai Audi e-tron, 95 kilowattitunnin akustolla varustettu auto, niin me voimme laskea heti vaikkapa kaksin-kolminkertaisen kilometrimäärän, mitä sillä pitäisi ajaa — tai, no, kaksinkertainen, sataatuhatta kilometriä ollaan jossain laskelmissa esitetty — ennen kuin siitä vasta tulee niin sanotusti päästötön, koska sen tuotantokustannukset ja kasvihuonepäästökustannukset ovat niin suuret sen tuotantovaiheessa. Tässäkin mielessä on aika hurskastelua vaan sanoa, että lisätään sähköautojen määrää, jotta päästään tämmöiseen päästöttömään energiaan. Sekin energia pitää jollakin tavalla tuottaa. Toki niin kauan kuin se on tuotettu uusiutuvalla tavalla, energian kuluttaminen ei ainakaan enää lisää päästöjä.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi täytyy sanoa se, että kyllähän tämä raakaöljyntuotanto joskus aikanaan kuitenkin päättyy. Sitä ei ole loputtomasti maailman varastoissa maan sisällä ainakaan helposti saatavissa, ja siinä mielessä tällaisten uusiutuvien energioiden saaminen on erittäin tarpeellista ja myös kiireellistä. Siinä mielessä hallituksen esitys, että pyritään 30 prosentin sekoitevelvoitteeseen, on oikeansuuntainen mutta viallinen siltä osin, että sen joutuisivat kuluttajat yksin maksamaan. Kun tämä olisi huomioitu tässä hallituksen esityksessä, niin silloin tämä olisi ollut enemmän kuin hyvä esitys. — Kiitos.

16.04 Ville Niinistö vihr: Arvoisa puhemies! On hyvä, että hallitus varautuu siihen, että liikenteen päästöjä pitää merkittävästi vähentää, ja biopolttoaineilla on siinä myös iso roolinsa. Mutta samalla Suomi jää aika yksin siinä, jos me keskitymme vain biopolttoaineiden sekoitevelvoitteen nostamiseen. Pitää arvioida sitä, että maailma muuttuu tällä hetkellä todella lujaa ja erityisesti henkilöautopuolella sähköistyminen etenee kovaa vauhtia ja sen kustannustaso laskee koko ajan, eli siitä alkaa tulla yhä enemmän myös perheiden ja seuraavaksi myös pienituloisten käytössä oleva vaihtoehto.

Vuoteen 2030 mennessä maailma muuttuu merkittävää vauhtia, ja jos me haluamme, että me vähennämme päästöjä mahdollisimman kustannustehokkaasti ja pystymme myös ratkomaan lentoliikenteen ja raskaan liikenteen päästöongelmat, niin silloin on ilmiselvää, että biopolttoaineiden käyttö siirtyy yhä enemmän raskaaseen liikenteeseen ja lentoliikenteeseen tulevana vuosikymmeninä, koska siellä sähköön käyttö on käytännössä edelleenkin aika kaukainen perspektiivi. Silloin Suomessakin kannattaa varautua siihen tulevaisuuteen, että henkilöliikenne yhä enemmän sähköistyy ja siirretään biopolttoaineita sinne ras-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

kaaseen liikenteeseen ja lentoliikenteeseen, jossa voidaan saada todella merkittäviä päästövähennyksiä globaalisti aikaan, jos suomalaista osaamista hyödynnetään siellä. Sen takia se, mitä tässä on lausumaehdotuksissa ehdotettu, olisi ollut perusteltua huomioda tässä: että tätä tavoitetta tarkkaillaan vuosien varrella ja arvioidaan myös sitä, tulevatko biopolttoaineet kestävästä lähteistä vai aiheutetaanko siinä haittaa myös sitten luonnon monimuotoisuudelle, jos biopolttoaineita käytetään, niin kuin vaikka Brasiliassa, jossa sademetsiä hakataan ja kiihdytetään ilmastomuutosta, eli se ei olekaan osa ratkaisua vaan osa ongelmaa.

Eli loppujen lopuksi kaikki yksityiskohdat pitää huomioda siinä, että meidän ratkaisumme edistävät kestävästä ilmastopolitiikkaa, vähentävät paikallisesti haitallisia päästöjä ja ovat liikkumisen vapauden ja liikenteen kustannusten kannalta kokonaisuudessaan järkeviä. Tästä näkökulmasta olisin toivonut, että hallitus olisi punninnut näitä muitakin kehittämissuuntia ja lisäisi vauhtia sähköautojen käyttöönoton lisäämiseen.

Samalla kiinnitän huomiota siihen, että biokaasun roolista pitäisi myös puhua ja biokaasussa on myös sellaisia mahdollisuuksia, joita Suomen pitäisi aktiivisesti kehittää. Elikä jos me haluamme korvata öljypohjaisia ratkaisuja esimerkiksi maatalouskoneissa ja raskaassa liikenteessä, niin myös biokaasu on sellainen hyvä kotimainen ja ilmaston kannalta kaikin tavoin puhdas vaihtoehto, jonka käyttöönottoa pitäisi vauhdittaa. Ja sille on sijansa myös henkilöautoliikenteessä, jotta saataisiin biokaasun jakeluinfra kasvamaan ja myös maatalousyrittäjille mahdollisuus saada sivutuloloja biokaasun tuotannosta.

Eli keskittymällä pelkästään tähän suppeaan sekoitevelvoitteeseen hukataan kokonaiskuva siitä, mikä on Suomenkin kokonaisedun mukaista ilmastopolitiikkaa myös työpaikkojen ja maaseudun elinvoimaisuuden kannalta.

16.07 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Muutama sana lisää siihen, mitä olen aikaisemmin sanonut:

Eli kysymys siitä, millä aikajänteellä luomme vähäpäästöistä liikennettä, mukaan lukien sähköautot: Täällä on annettu ikään kuin ymmärtää, että se olisi tänään tai huomenna, kun puhutaan siitä, että esimerkiksi tuo 750 000 sähköautoa olisi liikenteessä. Kysymys on siitä, että seuraavalla hallituskaudella täytyy tehdä päätökset siitä, mitä Suomi tulee tekemään. Toki tähän liittyy myöskin se, mitä muu Eurooppa tekee, mutta ei Suomi voi pelkästään seurata sitä, mitä muualla tehdään, vaan meidän täytyy olla aktiivinen vaikuttaja ja toimija sen puolesta, että todella pääsemme niihin tavoitteisiin, joita olemme ilmastopolitiikassa sitoutuneet noudattamaan.

Ja todellakin tämä vähäpäästöisyys tarkoittaa kaikkia mahdollisia toimia liikenteen saamiseksi vähähiiliseksi. Se tarkoittaa joukkoliikenteen kehittämistä, raideliikenteen kehittämistä, biokaasun ottamista käyttövalikoimaan, totta kai asumisen ja työn yhteen sovittamista, ja sen takia olisi hyvä, että ne puolueet, jotka yrittävät noukkia aina yhden asian vaikkapa nyt sosiaalidemokraattien ilmasto-ohjelmasta, miettivät sitä kokonaisuutta, johon olemme omat esityksemme tehneet. Eli kysymys on siitä, että tarvitsemme nimenomaan monipuolisia vaihtoehtoja ja konkreettisia vaihtoehtoja, jotka on toteutettava 2030-, viimeistään 2040-luvulla, mutta päätökset on tehtävä pikaisesti.

16.09 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Meillä ei muuten Suomessa ole sama tilanne kuin Brasiliassa, että hakataan sademetsiä ja niitä ei sitten hoideta. Meillä on hiilinielu kasvanut, Brasiliassa se on vähentynyt, ja samalla havumetsävyöhykkeellä ole-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

vassa Kanadassa ei ole hiilinielu kasvanut. Siellä ei oikeastaan sitä ole, koska niitä metsiä ei ole hoidettu, mutta Suomessa se on kasvanut koko ajan määrätietoisella hoidolla.

Tässä ilmastohumpassa, nyt kun vaalit ovat tulossa, kannattaa ottaa kyllä järki käteen. Nyt isketään liikenteeseen, joka aiheuttaa hiilidioksidipäästöistä 20—25 prosenttia ja raskas liikenne siitä määrästä vajaat 70 prosenttia. No, siihen ei voida puuttua millään tavalla, koska pyörät herkeävät pyörimästä, jos kilpailukyky lähtee meiltä pois kustannussyistä. Elikkä tähän pieneen osaan nyt hyökätään viimeisen päälle, 30 prosenttiin, joka on siitä 20—25 prosentista mitätön osa. Se tarkoittaa kyllä sitä, että maaseutu tyhjenee, siinä ei ole vaihtoehtoja. Jo nyt siellä eläminen on kallista, on pitkät etäisyydet ja talvikaudet, kun ilmasto on nyt muuttunut samanlaiseksi kuin se oli 70-luvulla. Lämmityskustannukset ja muut ovat kohonneet. Elikkä tässä tarvitaan järkeä.

Annan esimerkin. Kankaanniemi sen hyvin minulle vihjaisi: Jos otetaan ohukainen ja paksukainen ja niille laitetaan samat laihdutustavoitteet, niin miten siinä käy? Se ohukainen kärsii. Se paksukainen, joka elää tuolla Puolassa ja Saksassa ja siellä, rupeaa voimaan paremmin, mutta meille käy huonosti. Me olemme se ohukainen, joka on ensimmäisenä päässyt siihen tavoitteeseen, että meiltä ovat vähentyneet päästöt. Me olemme esimerkillisiä jo nyt, mutta jos me aloitamme... — Rouva puhemies! Minä otan uuden puheenvuoron, aika loppui. — Kiitos.

16.12 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä ilmastomuutoskeskustelu Suomessa on kieltämättä karannut kyllä kaikista järjellisistä mittasuhteista ulos jo ajat sitten. Pitää muistaa ne isot totuudet: Suomen kokonaispäästöt ovat vuodesta 1990 puolittuneet tähän päivään, ja vielä vuonna 2017 päästöjen määrä väheni hieman yli 5 prosentilla, elikkä koko ajan olemme tulleet alaspäin päästöjen määrässä. Jos vertaamme vuoden 1990 tilannetta tähän päivään, niin tällä hetkellä Suomessa on esimerkiksi henkilöautoja yli 2,5 miljoonaa kappaletta ja pakettiautoja niin, että meillä kaikkien paketti- ja henkilöautojen yhteismäärä ylittää jo 3 miljoonaa tänä päivänä. Ja kun edustaja Lauri Ihalainen puheenvuorossaan epäili, että allekirjoittanut ei ole sitoutunut näihin sähköautomääriin, paljonko niitä aikanaan tulee, niin totta kai olen sitoutunut, mutta pitäähän tässä nyt jonkun ruveta järjellä ajattelemaan, jos me rupeamme näitä toimivia nykyisiä, hyviä autoja romuttamaan.

Käykääpä Euroopan isoissa metropoleissa. Käykääpä vaikka Saksassa taikka Espanjassa. Muutama vuosi sitten olin käymässä tuolla Espanjassa lomalla. Ajettiin Barcelonaa kohti viisikaistaista moottoritietä, ja siinä meni viittä kaistaa pitkin autoa sellaista vauhtia, etten ole ennen ikinä nähnyt missään. Ajetaan sataakahdeksakymppiä sillä nopeimmalla kaistalla — eivätkö nuo parhaat mene kahtasataa? Autoa lappaa vieri vieressä, ja täällä me pelottelemme maaseudun mummoja ja ukkoja sillä, että heidän vanha Corollansa olisi muka maailman tuho. Höpö höpö, minä sanon. [Naurua]

Tällainen keskustelu, jossa ihmisiä pelotellaan, että heidän autonsa ovat huonoja ja pitää ruveta rakentamaan valtava määrä sähköautoja ja tuhota toimivia, vanhoja, hyviä autoja, jotka ovat ilmastopoliittisesti erittäin hyviä... Kymmenen vuotta vanhassa bensiinikäyttöisessä autossa tänä päivänä on katalysaattori, siinä on polttoaineen ruiskutusjärjestelmä, siinä on lambda-tunnistin, joka tarkkailee poltettavaa happimäärää. Hiukkaspäästöt saadaan lähes olemattomiin ja joka vuosi nämä autot katsastetaan ja tarkistetaan. Ja nyt sitten ruvetaan yhtäkkiä eduskunnan toimesta ennen vaaleja vaalikiimassa pelottelemaan ihmi-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

siä sillä, että teillä on romutettavia autoja, ilmasto menee piloille. Kyllä se osoite on jossa-kin muualla kuin tässä maassa.

Ja nyt me tässä viisaalla lakiesityksellä muutamme tavoitteeksi, että biopohjaisia polttoaineita on se 30 prosenttia vuonna 29. Se on aivan erinomainen tavoite. Ja muistakaa, hyvät kansanedustajakollegat: Tämähän on vasta alkua. Me pystymme tekniikkaa parantamalla parantamaan juoksuamme koko ajan. Käytetään kotimaisia raaka-aineita.

Ja sitten se toinen tärkein asia: Miettikääpä sitä, että jos me yhtäkkiä päättäisimme tänä päivänä — vihreät ovat sitä esittäneet tässä salissa, samoin demarit — uudesta hakkuurajoitteesta. Demarien hakkuurajan ylärajahan olisi 72,8 miljoonaa mottia, kuten Antti Rinne moneen kertaan totesi. Jos me tälle linjalle lähdemme, se johtaa siihen, että me joudumme sellaiseen ojaan, josta emme pääse koskaan pois. — Arvoisa puhemies, siirryn puhujakorokkeelle hetkeksi. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa rouva puhemies, vielä tästä autoasiasta:

Meillä on todella yli 3 miljoonaa autoa, ja jos rupeaisimme romuttamaan näitä hyvin toimivia, hyväkuntoisia autoja nyt siinä kiimassa, että alamme ostamaan sähköautoja... Tämä sähköautokeskusteluhan on täysin karannut käsistä. Lauri Ihalainen epäili äsken puheenvuorossaan, että allekirjoittanut ei kannattaisi tätä systeemiä. Lämpimästi kannatan sähköautojen tuloa tähän maahan, mutta edustaja Ihalainen vahvana työväen miehenä tietää sen, että jos lähdemme tälle sähköautolinjalle, niin siinä jaettaisiin porukat kyllä kahteen joukkoon. Kaikista onnettomin tilanne on, jos alamme valtion tukiaisia jakaa näille Teslan ostajille, joilla on todella rahaa. Henkilöt, joilla on rahaa vaikka kuinka paljon, eivät tarvitse valtion rahaa sen sähköauton ostoon yhtään senttiä. Saavat ostaa sen Teslansa tai jonkun muun auton ihan omilla rahoillaan. Samoin joku uusi Toyota Camry, joka sähköautona maksaa hirvittävän paljon — se, joka sellaisen auton ostaa, ei tarvitse valtion rahaa penniäkään. Hän osaa sen itse ostaa. Mutta sillä tavallisella eläkeläisellä tuolla Ilomantsin Möhkössä, joka lähtee — vaimo ja mies — ajamaan paikalliseen K-kauppaan ostaakseen sieltä leipää ja maitoa ja muitakin elintarvikkeita, se kymmenen vuotta vanha Corolla, joka on aivan huippukunnossa, on loistava ympäristöauto. Nyt näistä ihmisistä on tehty jonkunasteisia epäihmisiä, jotka pilaavat ilmakehän. Tällaiset meidän puheemme pilaavat sen ilmakehän, eivät ne ihmiset, jotka niillä autoillaan ajavat. Edustajat ne tässä luovat semmoista ilmapiiriä, että nämä ihmiset olisivat väärin tekemässä tässä maassa. Ne ihmiset ansaitsevat meidän kunnioituksemme eivätkä yhtään kriittistä sanaa. Johan nyt on aikoihin eletty, että me kuvittelemme tilanteen, että me maailman pelastamme puhumalla sähköautojen puolesta. Se on kyllä täydellistä höpöpuhetta.

Lopuksi, arvoisa puhemies, vielä: ajatelkaapa, että jos rupeamme esimerkiksi rajoittamaan puun käyttöä niin, että siitä ei saa nyt tehdä enää biopolttoaineita, kun maailma ei pelastu sen jälkeen, kun puita hakataan — niin kuin on tehty esityksiä — niin sen jälkeen kun markkinoilla tiedetään, että lopetetaan turpeen käyttö ja ydinvoimaa ei saisi olla, niin millä ihmeellä me tässä maassa pyöritämme teollisuutta, kouluja, sairaaloita ja tuotantolaitoksia yleensä? Kissannahkojako hankaamme vastakkain ja odotamme, että sähköä sieltä tulee? [Naurua] Kyllä tämä on mennyt aivan täysin mönkään koko keskustelu, ja se näkyy hyvin tästä, että täällä on neljä kunnioittamaani kansanedustajaa paikalla korkeasti kunnioittamani puhemiehen lisäksi. Voi sanoa, että kylläpä on suurta mielenkiintoa. Vai ovatko nämä muut sitten tuolla turuilla ja toreilla vaatimassa, että pitää sähköautoja ostaa?

Jos me lähdemme puun rajoittamiseen, kun kaikki muut aineet on kielletty, se johtaa siihen, että totta kai markkinoilla puun hinta nousee radikaalisti. Kyllä kapitalisti tietää ottaa

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

sen voiton sieltä, mistä sen saa. Jos lähdemme ostamaan vaikka 20 miljoonaa kuutiota haketta maailmanmarkkinoilta, se maksaa turkasen paljon. Halvempi on siinä tilanteessa ajaa vaikka fossiilisilla polttoaineilla. Kyllä meidän tämä homma pitää hoidella tässä maassa omilla raaka-aineilla ja omalla tietämyksellä.

Tämä lakiesitys perustuu järkevään esitykseen, jossa pikkuhiljaa järkevästi mennään eteenpäin, uudistetaan autokantaa ja annetaan ihmisille oikeus ja rauha siellä muuallakin Suomessa kuin täällä Helsingissä, missä raitiovaunu kulkee sähköllä, jota kivihiili tuottaa, noille maaseudun ihmisille, ajaa sillä omalla Toyota Corollallaan kauppaan rauhallisina ja nauttia kauniista, puhtaasta ympäristöstä, koska se on tämän maan ja ilmakehän kannalta paras vaihtoehto aina. Tällainen jatkuva kohkaaminen ja ihmisten pelottelu ei ole kotoisin mistään, ja sellaiseen kohkaamiseen mitä en lähde mukaan.

16.19 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämän esityksen tavoite on ihan kannatettava ja oikea, mutta perustelut siltä osin kuin sitä perustellaan tällä ilmasto-politiikalla ovat kyllä mielestäni jopa vaaralliset. Meillä on sellainen vouhotus päällä Euroopassa, Euroopan unionissa ja Suomessa, että on jopa varsin todennäköistä, että tehdään tässä vauhdissa vakavia virhevalintoja, päätöksiä, jotka eivät ole kenenkään edun mukaisia ja vähiten Suomen edun mukaisia.

Mutta tätä esitystä voidaan kyllä perustella. Tiedämme, että öljy loppuu maapallolta arvioiden mukaan 30, 40, 50 vuoden tähtäimellä. Kun se on näin jo näköpiirissä, seuraavan sukupolven, monien täälläkin olevien, elinaikana, niin on selvää, että sen hinta nousee, ja kun sitä vielä käytetään politiikan välineenä Lähi-idässä ja muuallakin, niin sen varaan ei ole syytä eikä viisasta enää rakentaa tulevaisuutta. Siksi kannattaa kehittää Suomessa, niin kuin Neste Oyj tekee, vaihtoehtoisia polttoaineita, ja tämä bio-osuus nestepolttoaineisiin on viisas ehdotus.

On selvää, että Suomessa kannattaa korvata tuontiöljyä uusiutuvalla, kotimaisella, työllisyyttä lisäävällä, parantavalla bioaineella. Se luo joko suoraan tai ainakin välillisesti myös vientimahdollisuuksia, kun tätä osuutta kehitetään. Tämä sekoitevelvoite sinänsä on jäykkä menettely, kun se tehdään velvoittavana, mutta ehkä se vie kehitystä eteenpäin. Tämä hallituksen esitys, niin kuin täällä on tullut esille, on todella ongelmallinen myös siinä suhteessa, että se on jäykkä biokaasun, synteettisten polttoaineiden ja ehkä jopa alkoholin käytölle liikennepolttoaineena. Tämä on tässä ongelma, mutta siitä huolimatta hyvään suuntaan tässä mennään.

Arvoisa puhemies! Kun tämä nostaa väistämättä polttoaineen hintaa, niin asumiskustannuksia ja liikennekustannuksia kuin elinkeinoelämän kustannuksia, ja tiedämme kuitenkin, että kaikessa polttoaineessa, nestemäisessä polttoaineessa, on runsaasti veroja, niin näitä veroja säätelemällä, tarvittaessa alentamalla, voidaan vastata tähän tarpeeseen, ja mikäli taloutta maassa hoidetaan hyvin, niin silloin verotuksella on mahdollisuutta pitää esimerkiksi elinkeinoelämän pyörät pyörimässä ja ihmiset semmoisessa taloudessa, että he pystyvät elämään tässä maassa.

16.22 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tämä on erittäin vakava asia, ja tähän varmasti kannattaa suhtautua myös sillä vakavuudella. Ei ilmastonmuutoksen vastustaminen tietenkään mitään hömpötystä ole, kun täällä sellaisiakin puheenvuoroja on iltapäivän mittaan kuultu.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

Valiokunnat ovat omissa lausunnoissaan ja mietinnöissään tuoneet esille tämän synteettisten polttoaineiden tilanteen ja myös siihen liittyvän terminologisen huolen, mikä on liittynyt uusiutuviin polttoaineisiin ja toisaalta sitten biopohjaisiin polttoaineisiin. Totta kai, kun me teemme uutta poliittista markkinaa, niin silloin sen markkinan täytyy olla Euroopan laajuinen. Ei siitä mitään tule, jos meillä on joka ikisellä EU-maalla erilaiset markkinat sen suhteen, mitä sinne hyväksytään. Täytyy muistaa, että näissä synteettisissä polttoaineissa piilee ihan ennennäkemättömät mahdollisuudet. Vaikka teknologia onkin itse asiassa jo aika iäkästä, päälle 70 vuotta vanhaa, kovinkaan paljon ei vielä ole syntynyt varsinaisesti markkinaehtoisia malleja. Mielenkiintoisia viritelmiä on olemassa niin Yhdysvalloissa kuin Suomessa. Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa tehdään ihan maailmanluokan huippututkimusta, ja oletan kyllä, että tulevaisuudessa sieltä syntyy uusia polttoaineen tekotapoja, myös täysin hiilineutraalisti. On tietenkin tärkeää, että eurooppalaisissa pöydisä, etenkin kun nyt sitten niitä RED II:een liittyviä delegoituja säännöksiä valmistellaan eteenpäin, myös nämä synteettiset polttoaineet olisivat matkassa.

Huomasin tuossa viikon lopulla uutisen siitä, miten Suomen CO₂-päästöt vähenivät vuonna 2017 kaikista eniten Euroopan unionin jäsenmaista. Yksi keskeinen syy siihen vähenemään oli nimenomaan liikennepolttoaineiden sekoitevelvoitteen käyttö, ja totta kai tämän lakimuutoksen myötä sitä myös kasvatetaan. Erittäin merkittävä on se asia, että suuressa osassa EU-maista on olemassa tämä sekoitevelvoite, ja epäilenpä vain, että niissä maissa käytäisiin sellaista vastakkain asettelevaa keskustelua eri uusiutuvista vaihtoehtoista, vaan ratkaistaksemme ongelman ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja päästäksemme irti fossiilisista polttoaineista kyllä me tarvitsemme sen koko repertuaarin ja kaikki keinot käyttöön. Me tarvitsemme niin uusiutuvia liikennepolttoaineita sekoitevelvoitteen kautta, sähköautojen hintojen alaspäin tulemistä, ylipäänsä niiden latausverkostojen synnyttämistä, kaasuautojen käyttöönottoa kuin sitä, että raskas liikenne ja lentoliikenne pystyisivät pääsemään sekoitevelvoitteen piiriin. Ja ei se ole minusta huono asia tälle maalle, että suomalainen teollisuus pystyisi tekemään tästä myös huomattavan siivun uutta liiketoimintaa, paitsi työllisyyden parantamisen kannalta myös ennen kaikkea kansainvälisen kaupan kannalta. Se on erittäin merkittävä asia koko kansantaloudelle.

16.25 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Minä jatkan siitä, mihin äsken jäin. Katsokaapa tuota liikennettä — Hoskosella oli muuten hyvä puheenvuoro — paljonko täällä on liikenteessä Suomessa kehitettyjä autoja taikka sähköautoja. Montako niitä löytyy? Ne on kaikki tehty tuolla Keski-Euroopassa — suurin piirtein, tietysti muuallakin, mutta etupäässä siellä. No, nyt me asetamme suurimmat päästötavoitteet täällä reuna-alueilla. Se tarkoittaa kyllä sitä, että työpaikat täältä lähtevät pois ja ne keskittyvät vain sinne Keski-Eurooppaan. Meille käy niin kuin sille ohukaiselle, mistä äsken puhuin.

Ja sitten tästä, mikä on hömpötystä. Tästä ilmastonmuutoksesta: Luin vähän aikaa sitten, kun Ilta-Sanomissa oli juttu Krakataun purkautumisesta. Yhdessä hetkessä, tai kestäkö se nyt pari vuorokautta, sen purkauksen seurauksena ilmasto maapallolla jäähtyi puolitoista astetta. No, jos tällainen vastaava tapahtuu, niin alkaako nyt semmoinen tilanne, että aletaan lämmittämään tätä maapalloa, jos se puolitoista astetta jäähtyy? Elikkä semmoiset pitkäjänteiset, järkevät ratkaisut tähän. Meillä oli 70-luvulla, muistan hyvin, energiakriisi. Kaikki puhuivat vain siitä, että nyt loppuu öljy maapallolta, ja asuntoihin vaihdettiin sähkölämmityksiä, autot vähän pieniruokaisemmiksi ja niin edelleen. No, miten sille on käynyt? Kukaan ei puhu siitä enää. Elikkä nyt lähdetään tämmöiseen, kun media vai mikä,

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

joku aktivisti, ympäristöjärjestöt, greenpeacet ja tällaiset ovat nostaneet sen, että maapallo lämpii. Siihen on lähdetty mukaan. Kun vaalit tulevat, niin tarvitaan äänestäjiä, että päästään tänne takaisin.

Mutta tässä tämä tällä kertaa. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 199/2018 vp sisältyvien 1.-3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maakaasumarkkinalain, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n sekä sähkömarkkinalain 56 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 290/2018 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 28/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 290/2018 vp sisältyvien 1.-3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 217/2018 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 26/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 26/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

16.29 Juho Eerola ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia viisumiasioiden oikaisuvaatimusmenettelyyn ja dna-tutkimuksen suorittamiseen oleskelulupamenettelyn yhteydessä, josta säädetään ulkomaalaislaissa.

Hallintovaliokunta puoltaa yksimielisesti hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä. Valiokunta pitää perusteltuna, että viisumiasioiden oikaisuvaatimusten käsittely ja ratkaiseminen keskitetään Suomen edustustoista ulkoministeriölle. Muutos edistää viisumivelvollisen oikeusturvaa ja vahvistaa oikaisuvaatimusmenettelyn asemaa viisumivelvollisille tarkoitettuna oikeussuojakeinona ja voi edelleen vähentää tarvetta saattaa asia valitusviranomaisten käsiteltäväksi.

Sitten tarkemmin tähän dna-tutkimuksen suorittamiseen.

Maahanmuuttovirasto voi ulkomaalaislain mukaan varata hakijalle ja perheen kokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan dna-

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

tutkimuksen avulla. Säännöstä ehdotetaan nyt muutettavaksi sillä viisiin, että siinä ei enää säädetä dna-tutkimusta varten suun limakalvolta otettavan näytteen ottajasta sen tarkemmin. Näin ollen asianosainen voi jatkossa myös itse ottaa tällaisen näytteen Maahanmuuttoviraston tai ulkoasiainhallinnon virkamiehen tarkasti tätä valvoessa. Tämä sama virkamies myös varmistaa tämän näytteen antajan henkilöllisyyden, ja valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että tämän virkamiehen on oltava läsnä henkilökohtaisesti koko tämän näytteen ottamisen ajan.

Itselläni oli vähän epäilyksiä. Suhtauduin tähän pikkasen varauksella ja vertasin esimerkiksi urheilijoihin: mitä siitä tulisi, jos urheilija ottaisi itse itseltään doping-näytteen. Mutta näin selvitettiin, että näinhän se oikeasti onkin. Tämä tapahtuu valvonnassa, ja sen testin tuloksen kuitenkin sitten analysoivat ammattilaiset. Edelleen tämän saadun selvityksen mukaan henkilöitten itsensä ottamat näytteet ovat olleet käytössä oikeusgeneettisessä isyystutkimuksessa vuoden 2016 alusta saakka. Näiden näytteiden ottaminen lastenvalvojien ja Suomen edustustojen virkamiesten valvonnassa on valiokunnan asiantuntijakuulemisen perusteella sujunut erittäin hyvin ja näytteiden laatu on ollut erinomainen.

Ehdotetulla muutoksella saavutetaan merkittäviäkin kustannussäästöjä ja sujuvoitetaan Maahanmuuttoviraston ja edustustojen toimintaa.

Sitten mitä tulee tähän henkilötietojen suojaan, niin käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ei ole käsitelty ehdotettujen muutosten suhdetta EU:n yleiseen tietosuojasetukseen. Valiokunta on kuitenkin saanut asiantuntijakuulemisen yhteydessä asiasta selvityksen ja katsoo saamansa selvityksen perusteella, että ehdotettu sääntely täyttää yleisen tietosuojasetuksen erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelyn edellytykset ja asettaa riittävät suojatoimet rekisteröidyn oikeuksien turvaamiseksi.

Arvoisa puhemies! Kun täällä nyt ei enää paikalla ole muita edustajia kuin minä ja te ja sitten virkamiehiä, niin ehkä tämä on syytä tässä vaiheessa lopettaa, niin että ei pitkitetä sen enempää. — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 217/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi esitutkintalain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 177/2018 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 14/2018 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 177/2018 vp sisältyvät 1.-8. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 149/2018 vp

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annetun lain 2 ja 25 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 249/2018 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 18/2018 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 249/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

9. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2018 presidentinvaalissa

Kertomus K 20/2018 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 7/2018 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 20/2018 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lääkelain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 267/2018 vp

Valiokunnan mietintö StVM 30/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 30.1.2019 pidettävään täysistuntoon.

11. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 30.1.2019 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 16.35.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola